

महाराष्ट्र विधानसभा

चौथे अधिवेशन, २०१६

अतारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

प्रश्नांची एकूण संख्या - ५०

सिंधुदुर्ग जिल्ह्यात अनेक ग्रामीण भागात वैद्यकीय अधिकारी नसल्याने
शासकीय आरोग्य सेवेवर होत असलेला परिणाम

- (१) १३१८ (२३-१२-२०१४). श्री.वैभव नाईक (कुडाळ) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) सिंधुदुर्ग जिल्ह्यात अनेक ग्रामीण भागात वैद्यकीय अधिकारी नसल्याने रुग्णांना वेळेवर उपचार मिळत नसल्याने शासकीय आरोग्य सेवेवर परिणाम होत आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, जिल्ह्यात वैद्यकीय अधिकारी वर्ग तातडीने देण्यासंदर्भात शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत (०२-०८-२०१६) : (१) अंशतः खरे आहे.

सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील ग्रामीण भागात ७ ग्रामीण रुग्णालये व ३८ प्राथमिक आरोग्य केंद्र कार्यान्वित आहेत. सदर आरोग्य संस्थांमध्ये एकूण ९७ पदे मंजूर असून त्यापैकी ७५ पदे भरलेली आहेत.

रिक्त असलेल्या पदांवर राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, आयपीएचएस योजनेअंतर्गत खाजगी विशेषतज्ञ वैद्यकीय अधिकाऱ्यांच्या सेवा आवश्यकतेनुसार रुग्णांना उपलब्ध करून दिल्या जातात. तसेच अस्थायी वैद्यकीय अधिकारी नियुक्तीस सिंधुदुर्ग व रत्नागिरी जिल्ह्याकरिता परवानगी देण्यात आली आहे.

(२) सदर रिक्त पदे स्वतंत्र निवडमंडळामार्फत भरण्याची कार्यवाही शासन स्तरावर चालू आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

उल्हासनगर येथील शासकीय हॉस्पिटलमध्ये डॉक्टरांची तात्काळ नेमणूक होणेबाबत

(२) २४५२ (२३-१२-२०१४). श्रीमती ज्योती कलानी (उल्हासनगर) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) उल्हासनगर शहरातील सेंट्रल हॉस्पिटल या शासकीय दवाखान्यात डॉक्टरांची व अन्य बाबींची कमतरता आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, हृदयरोगतज्ञ संबंधीचे डॉक्टरांची अत्यंत कमतरता आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, यामुळे रुग्णांचे अत्यंत हाल होत आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, शासन याबाबत तसेच डॉक्टरांच्या तात्काळ नेमणुकीबाबत काय उपाययोजना करित आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत (०२-०८-२०१६) : (१) हे खरे नाही.

मध्यवर्ती रुग्णालय, उल्हासनगर येथे वैद्यकीय अधिकारी वर्ग-१ ची १६ पदे मंजूर असून त्यापैकी ८ पदे भरलेली आहेत. तसेच वैद्यकीय अधिकारी गट-अ ची मंजूर असलेली सर्व २९ पदे भरलेली आहेत वैद्यकीय अधिकारी गट-१ संवर्गातील विशेषज्ञांची पदे रिक्त असली तरी वैद्यकीय अधिकारी गट-अ संवर्गातील विशेषज्ञांच्या सेवा रुग्णांना उपलब्ध आहेत.

तसेच रुग्णालयामध्ये सीटी स्कॅन, क्ष-किरण, प्रयोगशाळा, रक्तपेढी, इसीजी, भौतिकोपचार, विशेष बालरोग विभाग, थॅलेसेमिया विभाग, बाह्यरुग्ण विभाग, आंतररुग्ण विभाग, ट्रामा केअर युनिट हे विभाग कार्यान्वित असून त्यामार्फत रुग्णांना आरोग्य सेवा पुरविण्यात येते.

(२) हे खरे नाही.

सदर रुग्णालयात शासनाच्या मंजूर प्रमाणकानुसार विशेषज्ञांची पदे भरण्यात आली आहेत.

(३) हे खरे नाही.

(४) महाराष्ट्र वैद्यकीय व आरोग्य सेवा अंतर्गत वैद्यकीय अधिकारी वर्ग-१ ची रिक्त पदे नामनिर्देशनाने व पदोन्नतीने भरण्याची कार्यवाही शासन स्तरावर चालू आहे.

**किनवट, माहूर व मांडवी (जि.नांदेड) येथील ग्रामीण रुग्णालयात
वैद्यकीय अधिकाऱ्यांची पदे रिक्त असल्याबाबत**

(३) २९७० (२३-१२-२०१४). श्री.प्रदीप नाईक (किनवट) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) किनवट, माहूर व मांडवी (जि.नांदेड) येथील ग्रामीण रुग्णालयात वैद्यकीय अधिकाऱ्यांची पदे रिक्त असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१४ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

वि.स. २१८ (३)

- (२) असल्यास, वैद्यकीय अधिकारी वेळेवर उपलब्ध होत नसल्याने रुग्णांची गैरसोय होत आहे, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर रुग्णालयातील रिक्त पदे भरण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) अद्याप कोणतीच कार्यवाही केली नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत (०२-०८-२०१६) : (१) व (२) हे खरे नाही.

नांदेड जिल्ह्यातील किनवट व माहूर या दोन तालुक्यामध्ये माहूर व मांडवी येथे प्रत्येकी एक ग्रामीण रुग्णालय कार्यान्वित आहे. सदर ग्रामीण रुग्णालयांमध्ये आकृतीबंधानुसार मंजूर असलेली ३ पदे भरलेली आहेत. त्यामुळे तेथील रुग्णांची गैरसोय होत नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

सातारा जिल्ह्यातील पाटण येथील आरोग्य विभागात तज्ञ डॉक्टरांच्या नेमणूका करण्याबाबत

(४) २९७९ (२३-१२-२०१४). श्री.शंभूराज देसाई (पाटण) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सातारा जिल्ह्यातील पाटण तालुक्यात असणाऱ्या आरोग्य विभागातील ग्रामीण रुग्णालयामध्ये सर्जन, बालरोगतज्ञ, स्त्री रोगतज्ञ तसेच प्राथमिक आरोग्य केंद्रामध्ये तज्ञ डॉक्टर्स नेमण्याबाबत राज्याचे सार्वजनिक आरोग्य मंत्री यांचे कडे अनेकदा मागणी केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, आरोग्य विभागाकडील ग्रामीण रुग्णालयामध्ये सर्जन, बालरोगतज्ञ, स्त्री रोगतज्ञ डॉक्टर्स तसेच प्राथमिक आरोग्य केंद्रामध्ये तज्ञ डॉक्टर्स नेमण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) असल्यास, त्याचे थोडक्यात स्वरूप काय आहे,

(४) अद्याप निर्णय घेतला नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत (०२-०८-२०१६) : (१) होय.

(२) व (३) ग्रामीण रुग्णालय, पाटण, जि.सातारा येथे आकृतीबंधानुसार एक वैद्यकीय अधीक्षक आणि ३ वैद्यकीय अधिकाऱ्यांची पदे मंजूर आहेत. त्यानुसार एक वैद्यकीय अधीक्षक कार्यरत असून ते बालरोग तज्ञ आहेत. वैद्यकीय अधिकाऱ्यांची दोन पदे रिक्त असून एका पदावर स्त्री रोग तज्ञ कार्यरत आहेत.

पाटण तालुक्यात १३ प्राथमिक आरोग्य केंद्र कार्यान्वित असून आकृतीबंधानुसार प्रत्येकी २ वैद्यकीय अधिकाऱ्यांची पदे मंजूर आहेत. त्यानुसार एकूण २६ वैद्यकीय अधिकाऱ्यांपैकी १८ वैद्यकीय अधिकारी कार्यरत आहेत. तर सप्टेंबर, २०१५ मध्ये स्वतंत्र निवडमंडळामार्फत पात्र ठरलेल्या १४ वैद्यकीय अधिकाऱ्यांना सातारा जिल्ह्यामध्ये शासनामार्फत नियुक्तीचे आदेश देण्यात आले आहेत. त्यातील ४ वैद्यकीय अधिकारी यांना पाटण तालुक्यात नियुक्ती दिलेली आहे.

वि.स. २१८ (४)

आरोग्य विभागांतर्गत आरोग्य संस्थांमधील वैद्यकीय अधिकाऱ्यांची रिक्त पदांपैकी महाराष्ट्र वैद्यकीय आरोग्य सेवा वर्ग-१ संवर्गाची पदे सरळसेवेने आणि पदोन्नतीने भरण्याची कार्यवाही चालू आहे. तसेच वैद्यकीय अधिकारी गअ-अ संवर्गाची पदे स्वतंत्र निवड मंडळामार्फत नामनिर्देशनाने भरण्यात येत आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

ठाणे जिल्ह्यातील शहापूर प्राथमिक आरोग्य केंद्राला निधी मिळाला नसल्याबाबत

(५) ३५६० (२४-१२-२०१५). श्री. रूपेश म्हात्रे (भिवंडी पूर्व) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) ठाणे जिल्ह्यातील शहापूर प्राथमिक आरोग्य केंद्राला राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य अभियानांतर्गत प्रत्येक प्राथमिक आरोग्य केंद्रासाठी असलेला पावणेदोन लाख इतका निधी गेल्या सहा महिन्यांपासून मिळाला नाही, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, यासंदर्भात शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत (२०-०८-२०१६) : (१) एन.आर.एच.एम.अंतर्गत ठाणे जिल्ह्यातील शहापूर तालुक्यामधील ९ प्राथमिक आरोग्य केंद्रांना माहे जून, २०१४ ते जानेवारी २०१५ या कालावधीत एकूण रु. ११,२३,०५०/- इतका निधी वितरीत करण्यात आला आहे.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

चिपळूण व संगमेश्वर तालुक्यात जलयुक्त शिवार योजने अंतर्गत काही गावांमध्ये सिमेंट बंधारे बांधणेच्या कामांना मंजूरी मिळाल्याबाबत

(६) २६३०१ (०८-०९-२०१५). श्री.सदानंद चव्हाण (चिपळूण) : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) जलयुक्त शिवार योजने अंतर्गत चिपळूण व संगमेश्वर (जि.रत्नागिरी) तालुक्यातील काही गावांमध्ये सिमेंट बंधारे बांधणेच्या कामांना मंजूरी मिळाली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर कामांसाठी निवड करण्यात आलेली गावे सदर अभियानाच्या निकषात बसत आहेत काय,
- (३) असल्यास, सद्यस्थितीत निवड करण्यात आलेल्या गावांव्यतिरिक्त सदर कामांची अत्यंत आवश्यकता असणारी गावे/ठिकाणे उपलब्ध असताना सदर गावांचीच निवड करण्याची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत ?

प्रा.राम शिंदे (२०-०९-२०१६) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) होय.

(३) जलसंधारण विभागाच्या दि. ०२ जानेवारी, २०१५ व १४ ऑगस्ट, २०१५ च्या शासनपत्रान्वये जलयुक्त शिवार अभियान गाव निवडीचे निकष ठरविण्यात आले आहेत. सदर गाव निवड निकषांच्या आधारे जलयुक्त शिवार अभियानांतर्गत गावाची निवड करण्यात आली आहेत.

**शाहुवाडी (जि.कोल्हापूर) तालुक्यातील प्राथमिक आरोग्य केंद्रात
वैद्यकीय अधिकाऱ्यांची पदे रिक्त असल्याबाबत**

(७) २९०७७ (२१-०१-२०१६). श्री.सत्यजीत पाटील-सरुडकर (शाहुवाडी) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शाहुवाडी (जि.कोल्हापूर) तालुक्यातील प्राथमिक आरोग्य केंद्रात वैद्यकीय अधिकाऱ्यांची १७ मंजूर पदांपैकी १२ पदे रिक्त आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्तबाबत ग्रामस्थांना रुग्णसेवा उपलब्ध करून देणार आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदरची रिक्त पदे भरण्याकरिता शासन कोणती कार्यवाही करणार आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत (१६-०९-२०१६) : (१) अंशतः खरे आहे.

ता.शाहुवाडी, जि.कोल्हापूर अंतर्गत एकूण ८ प्राथमिक आरोग्य केंद्र कार्यान्वित आहेत. सदर प्राथमिक आरोग्य केंद्रांकरीता प्रत्येकी २ याप्रमाणे वैद्यकीय अधिकारी गट-अ संवर्गाची १६ पदे मंजूर असून त्यापैकी १० पदे भरलेली आहेत व ६ पदे रिक्त आहेत. भरलेल्या १० पदांवर ७ स्थायी व ३ बंधपत्रित वैद्यकीय अधिकारी कार्यरत आहेत.

(२) हे खरे नाही.

ज्या प्राथमिक आरोग्य केंद्रामध्ये एकही वैद्यकीय अधिकारी कार्यरत नाही अशा प्राथमिक आरोग्य केंद्राच्या ठिकाणी अस्थायी स्वरूपात वैद्यकीय अधिकाऱ्यांची नेमणूक करण्यात येते किंवा इतर ठिकाणीहून वैद्यकीय अधिकारी प्रतिनियुक्तीने उपलब्ध करून देण्यात येतात. उपलब्ध वैद्यकीय अधिकाऱ्यांमार्फत ग्रामस्थांना नियमितपणे रुग्णसेवा देण्यात येते.

(३) सार्वजनिक आरोग्य विभागांतर्गत आरोग्य संस्थांमधील वैद्यकीय अधिकारी गट-अ संवर्गाची रिक्त पदे स्वतंत्र निवड मंडळामार्फत नामनिर्देशनाने मुलाखतीद्वारे भरण्याबाबतची प्रक्रिया शासन स्तरावर चालू आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

क्षेत्र जेजुरी येथे आठ वर्षांपूर्वी शासनाने सुरु केलेल्या ग्रामीण रुग्णालयामध्ये ३० हजार लोकसंख्येसाठी एकच डॉक्टर असल्याबाबत

- (८) २९२२९ (२१-०१-२०१६). श्री.भिमराव तापकीर (खडकवासला) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) श्री क्षेत्र जेजुरी येथे आठ वर्षांपूर्वी शासनाने सुरु केलेल्या ग्रामीण रुग्णालयामध्ये ३० हजार लोकसंख्येसाठी एकच डॉक्टर असल्याची धक्कादायक बाब माहे ऑगस्ट, २०१५ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, आवश्यक सुविधांचा अभाव आणि सध्या एकच डॉक्टर कार्यरत असल्याने आरोग्य सेवा विस्कळीत झाली, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त ग्रामीण रुग्णालयामध्ये पंचवीस ते तीस कर्मचारी कार्यरत असून रुग्णांवर उपचार करण्यासाठी डॉक्टर्स नसल्याने रुग्णसेवेबाबत प्रश्नचिन्ह निर्माण होत असल्याने या प्रकरणी तातडीने चौकशी करण्यात येणार काय,
- (४) असल्यास, याबाबत शासनाकडून कुठली कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत (१६-०९-२०१६) : (१) हे खरे नाही.

ग्रामीण रुग्णालय, जेजुरी, जि.पुणे येथे वैद्यकीय अधिकारी गट-अ संवर्गाची मंजूर असलेली तीनही पदे स्थायी स्वरूपात भरलेली आहेत. यापैकी एका वैद्यकीय अधिकारी दिर्घकाळ अनधिकृत गैरहजर असल्यामुळे त्यांच्याविरुद्ध कारवाई सुरु आहे.

ग्रामीण रुग्णालय, जेजुरी येथे रुग्णांचे प्रमाण जास्त असल्यामुळे इतर ठिकाणचा एक वैद्यकीय अधिकारी तेथे प्रतिनियुक्तीने पाठविण्यात येतो.

(२) हे खरे नाही.

ग्रामीण रुग्णालय, जेजुरी येथे आवश्यक सुविधा उपलब्ध असून कार्यरत वैद्यकीय अधिकार्यांमार्फत रुग्णांना नियमितपणे आरोग्य सेवा पुरविण्यात येते.

(३), (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

सिंधुदुर्ग जिल्ह्यात सामान्य रुग्णालय व ग्रामीण रुग्णालयात वैद्यकीय अधिकारी, कर्मचारी, टेक्नीशियन पदे रिक्त असल्याबाबत

(९) २९२४८ (२१-०१-२०१६). श्री.नितेश राणे (कणकवली), श्री.नसीम खान (चांदिवली), श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.कालीदास कोळंबकर (वडाळा), श्री.दिपक चव्हाण (फलटण), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.सुरेश लाड (कर्जत) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील सामान्य रुग्णालय व मालवण तालुक्यातील ग्रामीण रुग्णालयात वैद्यकीय अधिकारी, कर्मचारी, टेक्नीशियन इ. पदे रिक्त असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

वि.स. २१८ (७)

(२) असल्यास, सदर रिक्त पदे भरण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,

(३) अद्याप कार्यवाही केली नसल्यास होणाऱ्या विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत (१६-०९-२०१६) : (१) होय.

जिल्हा रुग्णालय सिंधुदुर्ग येथे वर्ग-१ ते वर्ग-४ संवर्गाची एकूण १०३ पदे मंजूर असून त्यापैकी ४८ पदे भरलेली आहेत तर ५५ पदे रिक्त आहेत.

सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील मालवण तालुक्यामध्ये मालवण व पेंडुरकट्टा येथे दोन ग्रामीण रुग्णालये कार्यान्वित आहेत. यापैकी ग्रामीण रुग्णालय, मालवण येथे वर्ग-१ ते वर्ग-४ च एकूण २६ पदे मंजूर असून त्यापैकी १७ पदे भरलेली आहेत व ९ पदे रिक्त आहेत. तसेच ग्रामीण रुग्णालय, पेंडुरकट्टा येथे वर्ग-१ ते वर्ग-४ ची एकूण २७ पदे मंजूर असून त्यापैकी १९ पदे भरलेली आहेत व ८ रिक्त आहेत.

(२) रिक्त पदांपैकी वर्ग-१ ची पदे पदोन्नतीने व नामनिर्देशनाने भरण्याबाबत शासन स्तरावर कार्यवाही चालू आहे.

वर्ग-२ (गट-अ) ची वैद्यकीय अधिकाऱ्यांची पदे नियमित स्वरूपात नामनिर्देशनाने आणि मुलाखतीद्वारे भरण्याबाबत कार्यवाही करण्यात येत आहे. सिंधुदुर्ग जिल्ह्यामध्ये विशेष बाब म्हणून सदर पदे अस्थायी स्वरूपात भरण्यास मान्यता देण्यात आली आहे.

वर्ग-३ व वर्ग-४ ची पदे भरण्याबाबत उप संचालक स्तरावरून कार्यवाही नियमितपणे करण्यात येत आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

महाराष्ट्र राज्य महिला आयोगावर अध्यक्ष व सदस्य यांच्या नेमणूका तातडीने होण्याबाबत

(१०) ३२१३८ (१२-०१-२०१५). श्री.सुनिल शिंदे (वरळी), अॅड.भीमराव धोंडे (आष्टी), प्रा.वर्षा गायकवाड (धारावी), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम) : सन्माननीय महिला व बाल कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महाराष्ट्र राज्य महिला आयोगावर अध्यक्ष व सदस्य यांची पदे सद्यःस्थितीत रिक्त असल्याची बाब माहे ऑक्टोबर, २०१५ च्या तिसऱ्या सप्ताहात वा त्या सुमारास निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहू रिक्त पदांवर तातडीने नेमणूका करण्याबाबत शासनाकडून आजतागायत कोणती कार्यवाही करण्यात आली वा येत आहे,

(३) नसल्यास, उक्त प्रकरणी होत असलेल्या विलंबाची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे (२३-०९-२०१६) : (१) हे खरे नाही.

महाराष्ट्र राज्य महिला आयोगावरील श्रीमती सुसीबेन शाह, अध्यक्षा व श्रीमती ज्योत्सना विसपुते, सदस्या यांनी त्यांच्या पदाचा राजीनामा दि.२५.०९.२०१४ रोजी शासनास

सादर केला होता. त्यामुळे सदर आयोगावर ऑक्टोबर, २०१५ मध्ये फक्त अध्यक्ष व १ सदस्य कार्यरत नव्हते. इतर सदस्या त्यावेळी कार्यरत होत्या.

(२) व (३) महाराष्ट्र राज्य महिला आयोगावर दि.१०.२.२०१६ रोजीच्या अधिसूचनेन्वये खालीलप्रमाणे श्रीमती विजया रहाटकर औरंगाबाद- अध्यक्ष

- १) श्रीमती निता ठाकरे, नागपूर - सदस्या
- २) श्रीमती शोभा वैजीनाथ बेंझर्गे, लातूर - सदस्या
- ३) श्रीमती गयाताई कराड, बीड - सदस्या
- ४) श्रीमती वृंदा किर्तीकर, मुंबई - सदस्या
- ५) श्रीमती देवयानी ठाकरे, जळगाव - सदस्या
- ६) अॅड.आशाताई लांडगे, मुंबई - सदस्या

**कोल्हापूर जिल्ह्यात आरोग्य केंद्र व उपकेंद्र यांची संख्या ५०० असून
डॉक्टर मात्र ६१ असल्याबाबत**

(११) ३२५४७ (२१-०१-२०१६). श्रीमती संध्यादेवी देसाई-कुपेकर (चंदगड) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) कोल्हापूर जिल्ह्यात आरोग्य केंद्र व उपकेंद्र यांची संख्या ५०० असून डॉक्टर मात्र ६१ असल्याचे माहे जुलै, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) तसेच आरोग्य केंद्र व उपकेंद्राच्या प्रमाणात डॉक्टरांची पदे भरणेबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) अद्याप कोणतीच कार्यवाही केली नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत (१६-०९-२०१६) : (१) हे खरे नाही.

कोल्हापूर जिल्ह्यामध्ये आरोग्य विभागांतर्गत ७३ प्राथमिक आरोग्य केंद्र, ५ आरोग्य पथके, ३ तालुका दवाखाने, १ जिल्हा प्रशिक्षण केंद्र व ४१३ उपकेंद्रे अशा एकूण ४९५ आरोग्य संस्था कार्यान्वित आहेत. सदर आरोग्य संस्थांकरीता वैद्यकीय अधिकाऱ्यांची १६७ पदे मंजूर असून १२८ पदे भरलेली आहेत.

(२) कोल्हापूर जिल्ह्यात नियमित वैद्यकीय अधिकारी उपलब्ध होईपर्यंत अस्थायी वैद्यकीय अधिकाऱ्यांची नेमणूक करण्यास शासनाने दिनांक २३.१२.२०१५ अन्वये मान्यता दिलेली आहे. त्यानुसार गडहिंग्लज, चंदगड, भुदरगड, आजरा या तालुक्यांमध्ये ११ अस्थायी वैद्यकीय अधिकाऱ्यांच्या नियुक्त्या करण्यात आल्या आहेत. उर्वरित रिक्त पदांवर वैद्यकीय अधिकाऱ्यांच्या भरतीच्या वेळी नामनिर्देशनाने समुपदेशनाद्वारे नियुक्त्या देण्यात येतील.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

सोलापूर जिल्ह्यात आरोग्य अधिका-यांची सुमारे ४३ पदे रिक्त असल्याबाबत

(१२) ३५३३५ (२१-०१-२०१६). श्री.बबनराव शिंदे (माढा) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) सोलापूर जिल्ह्यात ग्रामीण भागामध्ये वैद्यकीय सेवा देणाऱ्या आरोग्य केंद्रांमध्ये आरोग्य अधिकाऱ्यांची सुमारे ४३ पदे रिक्त आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर पदे रिक्त ठेवण्याची कारणे काय आहेत,
- (३) तसेच सदर रिक्त पदे तातडीने भरून रूग्णांना पुरेशी आरोग्यसेवा देणेबाबत शासनाने आतापर्यंत कोणती कार्यवाही केली व करण्यात येत आहे ?

डॉ. दीपक सावंत (१६-०९-२०१६) : (१) होय.

सोलापूर जिल्ह्यात एकूण ७७ प्राथमिक आरोग्य केंद्रे कार्यान्वित आहेत. सदर प्राथमिक आरोग्य केंद्रासाठी वैद्यकीय अधिकारी गट-अ संवर्गाची एकूण १५३ पदे मंजूर असून त्यापैकी १०९ पदे भरलेली आहेत व ४४ पदे रिक्त आहेत.

(२) व (३) सेवानिवृत्ती, स्वेच्छा सेवानिवृत्त, राजीनामा पदव्युत्तर प्रशिक्षणाकरीता प्रतिनियुक्ती/अध्ययन रजा इत्यादी कारणांमुळे वैद्यकीय अधिकाऱ्यांची पदे रिक्त आहेत.

सन २०१५ मध्ये स्वतंत्र निवड मंडळामार्फत एमकेसीएलच्या माध्यमातून वैद्यकीय अधिकारी गट- अ संवर्गाची रिक्त पदे भरण्याबाबतची प्रक्रिया करण्यात आली आहे. याद्वारे पात्र उमेदवारांना समुपदेशनाद्वारे सोलापूर जिल्ह्यामध्ये ९ विशेषज्ञ व १७ एम.बी.बी.एस अर्हताधारक वैद्यकीय अधिकाऱ्यांसह २६ वैद्यकीय अधिकाऱ्यांना नियुक्ती देण्यात आली आहे.

सार्वजनिक आरोग्य विभागांतर्गत आरोग्य संस्थांमधील वैद्यकीय अधिकारी गट- अ संवर्गाची रिक्त पदे नामनिर्देशनाने मुलाखतीद्वारे भरण्याबाबतची प्रक्रिया शासन स्तरावरून चालू आहे.

वाडगाव (जंगल) (जि. यवतमाळ) येथील प्राथमिक आरोग्य केंद्रात

मागील ३ वर्षांपासून आरोग्यसेवा मिळत नसल्याबाबत

(१३) ३५६९५ (२१-०१-२०१६). श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) वाडगाव (जंगल) (जि. यवतमाळ) येथील प्राथमिक आरोग्य केंद्रात मागील ३ वर्षांपासून म्हणजेच माहे ऑगस्ट २०१२ पासून वैद्यकीय अधिकारी नसल्याने येथील गोरगरीब जनतेला आरोग्यसेवा मिळत नसल्याचे माहे जुलै २०१५ मध्ये निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याबाबत चौकशी करण्यात आली आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्राथमिक आरोग्य केंद्रातील वैद्यकीय अधिकाऱ्यांची नियुक्ती तातडीने करण्याबाबत कोणती कार्यवाही करण्यात आली आहे वा येत आहे,
- (४) अद्याप, याबाबत कार्यवाही करण्यात आली नसल्यास, त्यामागील विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत (१६-०९-२०१६) : (१) हे खरे नाही.

प्राथमिक आरोग्य केंद्र, वाडगाव (जंगल) ता.जि.यवतमाळ येथे वैद्यकीय अधिकारी गट-अ संवर्गाची २ पदे मंजूर असून ऑगस्ट, २०१२ पासून तेथे वैद्यकीय अधिकारी कार्यरत आहेत. सद्यःस्थितीत एका पदावर स्थायी वैद्यकीय अधिकार व दुसऱ्या पदावर बंधपत्रित वैद्यकीय अधिकारी कार्यरत आहेत.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) वैद्यकीय अधिकारी गट-अ यांच्या नामनिर्देशनाने भरतीच्या वेळी प्राथमिक आरोग्य केंद्रातील रिक्त वैद्यकीय अधिकाऱ्यांचे पद समुपदेशाने भरण्याबाबत कार्यवाही करण्यात येईल.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

महागाव (जि.यवतमाळ) येथील ग्रामीण रुग्णालयात सोयीसुविधा उपलब्ध नसल्याने रुग्णांचे प्रचंड हाल होत असल्याबाबत

(१४) ३७९५२ (२१-०१-२०१६). श्री.राजेंद्र नजरधने (उमरखेड) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ग्रामीण रुग्णालय महागाव (यवतमाळ) येथे तज्ञ वैद्यकीय अधिकारी अद्यावत रुग्णवाहिका, रुग्णांना तपासण्यासाठी यंत्र सामुग्री, शवविच्छेदन गृह व पुरेशा कर्मचारी वर्ग नसल्याने या तालुक्यातील दलित, आदिवासी, बंजारा व गोरगरीब रुग्णांचे प्रचंड हाल होत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी कोणती कार्यवाही करण्यात आली आहे वा करण्यात येत आहे

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत (१६-०९-२०१६) : (१) हे खरे नाही.

आरोग्य संस्था स्थापनेच्या बृहत आराखड्यानुसार ता.महागांव, जि.यवतमाळ येथे ३० खाटांचे ग्रामीण रुग्णालय मंजूर करण्यात आलेले आहे. सदर रुग्णालयाचे बांधकाम सध्या कार्यान्वित असलेल्या प्राथमिक आरोग्य केंद्राच्या जागेवर बांधकामे नियोजित असून जागा हस्तांतरणाबाबत कार्यवाही सुरु आहे. त्यामुळे सदर ग्रामीण रुग्णालय अद्याप कार्यान्वित झालेले नाही.

सद्यःस्थितीत महागाव, जि.यवतमाळ येथे प्राथमिक आरोग्य केंद्र कार्यान्वित असून प्रमाणकानुसार मंजूर असलेल्या १५ पदांपैकी वैद्यकीय अधिकाऱ्यांच्या २ पदांसह १३ पदे भरलेली आहेत व उपलब्ध अधिकारी/कर्मचाऱ्यांमार्फत तेथील जनतेला रुग्णसेवा पुरविण्यात येत आहे. तसेच औषधी व यंत्रसामुग्री पुरेशा प्रमाणात उपलब्ध आहे.

प्राथमिक आरोग्य केंद्राच्या ठिकाणी शवविच्छेदन गृह मंजूर नाही.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

रत्नागिरी जिल्ह्यातील अंगणवाडी सेविका व मदतनीस यांच्या प्रलंबित मागण्यांबाबत

(१५) ३८७०८ (१२-०१-२०१६). श्री.सदानंद चव्हाण (चिपळूण) : सन्माननीय महिला व बाल कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) रत्नागिरी जिल्ह्यातील अंगणवाडी सेविका व मदतनीस यांच्या प्रलंबित मागण्यांसाठी जिल्ह्यातील अंगणवाडी कर्मचाऱ्यांनी दिनांक २ सप्टेंबर, २०१५ रोजी वा त्या सुमारास मोर्चा काढून आपल्या मागण्या मान्य करणेबाबत मा.मुख्यमंत्री, मा.महिला व बालकल्याण मंत्री यांना निवेदन दिले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर कर्मचाऱ्यांनी रु.५०००/- ची भाऊबीज भेट, मे महिन्याची पगारी सुट्टी, वाढीव मानधन, राज्य कामगार विमा योजना लागू करावी, दरवर्षी गणवेश, अंगणवाडीचे साहित्य केंद्रात पोहोच करावे, दर तासाला रु.३५ /- प्रमाणे भत्ता मिळावा इत्यादी व अन्य मागण्या मान्य होणेबाबत निवेदन देऊन विनंती करण्यात आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, अंगणवाडी सेविका व मदतनीस यांच्या न्याय्य मागण्या मान्य करणेबाबत कोणती कार्यवाही केली आहे वा करणेत येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे (२६-०९-२०१६) : (१) होय.

(२) होय.

(३) व (४) अंगणवाडी कर्मचाऱ्यांच्या मागण्यांबाबत केलेली कार्यवाही खालीलप्रमाणे आहे.

(i) एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना ही केंद्र शासन पुरस्कृत योजना असल्यामुळे सदर योजना कायमस्वरूपी शासकीय विभागामध्ये रूपांतर करावयाचे झाल्यास त्यास केंद्र शासन स्तरावरून निर्णय घेणे आवश्यक आहे.

(ii) एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना ही केंद्र शासनाची योजना असून ती राज्य शासनामार्फत राबविण्यात येत आहे. एकात्मिक बाल विकास सेवा योजनेच्या मॅन्युअल प्रमाणे अंगणवाडी सेविका/मदतनीस ही पदे मानधनी स्वरूपाची असून त्याचे अंगणवाडीतील कामकाजाची वेळी ही फक्त चार तास आहे. त्यामुळे त्यांना शासकीय कर्मचाऱ्यांचा दर्जा देणे संयुक्तीक होणार नाही. मा.सर्वोच्च न्यायालयाने Civil appeal Nos.४९५३-४९५७ of १९९८ state of Karnataka Vs. Ameerabi & others याप्रकरणी दिनांक ७.१२.२००६ रोजी अंगणवाडी सेविका / मदतनीस ही मानधनी पदे असून त्यांची पदे ही Civil Posts नाहीत असा निर्णय दिलेला आहे.

अंगणवाडी सेविका / मदतनीस ही मानधनी पदे असल्यामुळे त्यांना शासकीय कर्मचाऱ्यांना दर्जा नाही. त्यामुळे त्यांना शासकीय कर्मचाऱ्यांप्रमाणे वार्षिक वेतनवाढ देता येणे शक्य नाही. तसेच त्यांना शासकीय कर्मचाऱ्यांनुसार महागाई भत्ता देता येत नाही. तथापि, अंगणवाडी सेविकेला ५ वर्ष अनुभवानंतर रु. ३१/- इतकी वाढ मानधनामध्ये करण्यात येते.

(iii) सन २०१३-१४ व २०१४-१५ या दोन वर्षांची भाऊबीज भेट अदा करण्याबाबत शासन निर्णय दिनांक २२ सप्टेंबर, २०१५ रोजी निर्गमित करण्यात आला आहे. त्यानुसार रुपये १०००/- प्रमाणे अंगणवाडी कर्मचाऱ्यांना भाऊबीज भेट अदा करण्यात आली आहे.

(iv) अंगणवाडी सेविका व मदतनीस मानधनी कर्मचारी असल्यामुळे शासन सेवेतील महिला कर्मचाऱ्यांप्रमाणे राजा देय नाहीत. तथापि केंद्र शासनाच्या दिनांक ९ जुलै, २०१० च्या पत्रानुसार अंगणवाडी सेविका व मदतनीस यांना प्रसूती रजा १८० दिवस व गर्भपात रजा ४५ दिवस देण्यात येतात.

तसेच ग्रामविकास विभागाचे परिपत्रक दिनांक २९ एप्रिल, १९९१ अन्वये १६दिवस किरकोळ रजा, १२ दिवस सार्वजनिक सुट्या, ८ दिवस दिवाळीची सुट्टी व १६ दिवस उन्हाळ्याची सुट्टी अशा एकूण ५२ दिवसांच्या पगारी सुट्ट्या देण्यात येतात.

(v) अंगणवाडी सेविका व मदतनीस मानधनी कर्मचारी असल्यामुळे राज्य कामगार विमा योजना (इएसआय) लागू करता येत नाही.

**साक्री (जि. धुळे) तालुक्यातील साक्री ग्रामीण रुग्णालयातील शवविच्छेदनासाठी
कुशल शवविच्छेदक नसल्याबाबत**

(१६) ३८८९६ (१६-०१-२०१६). श्री.डी.एस.अहिरे (साक्री) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) साक्री (जि. धुळे) तालुक्यातील साक्री ग्रामीण रुग्णालयातील शवविच्छेदनासाठी कुशल शवविच्छेदक नाही, हे खरे आहे काय,
- (२) तसेच साक्री, पिंपळनेर आणि जेलमे या तिन्ही ग्रामीण रुग्णालयासाठी प्रत्येकी एक शवविच्छेदक पद भरले जाणार आहे काय,
- (३) असल्यास, शासनाने याबाबत कोणती कार्यवाही केली आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत (१६-०९-२०१६) : (१) अंशतः खरे आहे.

ग्रामीण रुग्णालयामधील पदनिर्मितीच्या आकृतीबंधानुसार शवविच्छेदक हे पद वेगळ्याने मंजूर नाही. रुग्णालयातील कार्यरत वैद्यकीय अधिकारी वर्ग-४ च्या कर्मचाऱ्यांच्या सहाय्याने शवविच्छेदन करतात.

(२) सार्वजनिक आरोग्य विभागांतर्गत आरोग्य संस्थांकरिता शवविच्छेदक असे पद वेगळ्याने मंजूर नसून ग्रामीण रुग्णालयामध्ये आकृतीबंधानुसार कार्यरत असलेल्या वैद्यकीय अधिकाऱ्यांमार्फत शवविच्छेदन केले जात असल्यामुळे साक्री, पिंपळनेर आणि जेलमे या ग्रामीण रुग्णालयामध्ये शवविच्छेदन हे पद भरणे शक्य होणार नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

अंगणवाड्यांना आयएसओ मानांकन मिळविण्यासाठी येणारा खर्च लोकसहभागातून उभा करण्यासाठी अंगणवाडी सेविकांवर करण्यात आलेली सक्ती

(१७) ३९८९६ (३०-०४-२०१६). श्री.भास्कर जाधव (गुहागर) : सन्माननीय महिला व बाल कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अंगणवाड्यांना आयएसओ मानांकन मिळविण्यासाठी येणारा साडेपाच हजार रुपयांचा खर्च लोकसहभागातून उभा करावा, अशी सूचना शासनाकडून अंगणवाडी सेविकांना करण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर रक्कम उभी करण्यासाठी अंगणवाडी सेविकांची भटकंती सुरु असल्याने त्यांच्यावर ही सक्ती करण्यात येवू नये, अशी मागणी करण्यात आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाकडून कोणती कार्यवाही करण्यात आली आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे (२६-०९-२०१६) : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

जलयुक्त शिवार योजनेचे काम न करणाऱ्या ठेकेदारांची नावे काळ्या यादीत टाकण्याबाबत

(१८) ४००६५ (३०-०५-२०१६). श्री.नितेश राणे (कणकवली) : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) जलयुक्त शिवार योजनेचे काम न करणाऱ्या ठेकेदारांची नावे काळ्या यादीत टाकण्याची घोषणा मा ग्रामविकास मंत्री यांनी केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, आजपर्यंत अश्या किती ठेकेदारांवर कारवाई करण्यात आली आहे,

(३) अद्याप कोणतीच कारवाई झाली नसल्यास विलंबाची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत ?

प्रा.राम शिंदे (३०-०९-२०१६) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) अधिक्षक अभियंता लघुसिंचन (जलसंधारण) मंडळ, ठाणे यांचेमार्फत जलयुक्त शिवार अभियानातील दोन ठेकेदारांवर काळ्या यादीत टाकण्याची शिफारस करण्यात आली आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**वाटोळे (ता.पाटण) या डोंगरपठारावरील गांवामध्ये अंगणवाडी इमारतीचे
बांधकाम निकृष्ट दर्जाचे असल्याबाबत**

(१९) ४१२५३ (३०-०४-२०१६). श्री.शंभूराज देसाई (पाटण) : सन्माननीय महिला व बाल कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वाटोळे (ता.पाटण) या डोंगरपठारावरील गांवामध्ये अंगणवाडी इमारतीचे बांधकाम निकृष्ट दर्जाचे केले असल्यामुळे बांधकाम सुरु असतानाच अंगणवाडी इमारत कोसळण्याची घटना घडली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरच्या अंगणवाडी इमारतीचे बांधकाम करणारा ठेकेदारांनी यापूर्वी अनेक कामे निकृष्ट दर्जाची केली असून संबंधित ठेकेदाराने केलेल्या कामांवर यापूर्वी अनेक तक्रारीही करण्यात आल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, दोषींवर कारवाई करण्याची मागणी ग्रामस्थांनी संबंधित विभागाकडे केली आहे काय,

(४) असल्यास शासनाने चौकशी केली आहे काय चौकशीनुसार ठेकेदारांवर कोणती कारवाई करण्यात आली वा येणार आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे (२६-०९-२०१६) : (१) अंशतः खरे आहे.

सदर अंगणवाडी इमारतीचे बांधकाम ज्योत्यापर्यंत पूर्ण झाले असताना ज्योत्याच्या बांधकामाची पाठीमागील भिंतीची उंची सर्वसाधारण ६ ते ७ फूट उंच बांधली होती. ही भिंत ओली असताना क्युरिंग होणेपूर्वी मक्तेदाराने ट्रॅक्टरमधून पूर्ण ६ ते ७ फूट उंचीचा भराव एकदम केल्याने दबावामुळे ज्योत्याचे मागील भिंतीचे बांधकाम कोसळले होते. सद्यःस्थितीत सदरची इमारत सुस्थितीत आहे.

(२) सदर विभागाशी संबंधित कोणत्याही कामावर सदरच्या ठेकेदारांविरुद्ध यापूर्वी तक्रार प्राप्त झालेली नाही.

(३) मौजे वाटोळे, ता.पाटण येथील अंगणवाडी इमारत बांधकामाबाबत सरपंच, ग्रामपंचायत वाटोळे यांनी तक्रार अर्ज बांधकाम विभागाकडे दाखल केला होता.

(४) सदर कामाच्या ज्योत्याचीभिंत कोसळल्याचे निदर्शनास आल्यानंतर उपविभागीय अभियंता, पाटण यांचेकडून प्रत्यक्ष पाहणीकरण्यात आली असून ठेकेदाराच्या तांत्रिक चुकीमुळे पडले असल्याचे निदर्शनास आले आहे. याबाबत पडलेल्या भिंतीचे बांधकाम पुर्णपणे काढून घेऊन ठेकेदारास स्वतःच्या खर्चाने पुन्हा नव्याने पूर्णपुर्ण बांधून घेण्यात आले आहे. (रुंदी ६.३३ मिटर्स X उंची २.२५ मिटर्स) व त्या नंतरचे इमारतीचे बांधकाम पूर्ण करण्यात आले आहे. याशिवाय सदर कामी राज्य गुणवत्ता निरीक्षक यांचेकडून कामाची तपासणी करण्याबाबत कळविण्यात आले आहे. सदर अहवाल प्राप्त न झाल्यामुळे बांधकामाची रक्कम रु. ५९३२८/- अद्याप ठेकेदारास अदा करण्यात आलेली नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील बालगृहांच्या समस्या सोडविण्याबाबत

(२०) ४१४२० (३०-०४-२०१६). श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर), श्री.विलास तरे (बोईसर), श्री.गणपत गायकवाड (कल्याण पूर्व), श्री.बाळासाहेब मुरकुटे (नेवासा), श्री.जयप्रकाश मुंदडा (बसमत), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), डॉ.सतीश (अण्णासाहेब) पाटील (एरंडोल), अॅड.गौतम चाबुकस्वार (पिंपरी), श्री.डी.एस.अहिरे (साक्री), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी), श्री.शिरीषदादा चौधरी (अमळनेर) : सन्माननीय महिला व बाल कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) महिला व बालविकास विभागाच्या नियंत्रणाखाली राज्यात अंदाजे हजारार बालगृहे शासनाच्या मान्यतेने अधिनियमाच्या चौकटीत चालविली जातात, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, बालगृहांचे ३ वर्षांपासून १५६ कोटीचे भोजन अनुदान प्रलंबित असून सेवकांना पगारही देण्यात न आल्याची बाब माहे ऑगस्ट २०१५ दरम्यान निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, दिनांक १३ जुलै, २०१५ च्या शासन निर्णयानुसार उक्त बालगृहांची तपासणी करण्याचा निर्णय शासनाने घेतलेला आहे, हे खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त बाब १, २, व ३ नुसार चौकशी करण्यात आली आहे काय,
- (५) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने बालगृहांच्या समस्या सोडविण्याबाबत शासन कोणती उपाययोजना करणार आहे वा करण्यात येत आहे,
- (६) अदयापी कार्यवाही केली नसल्यास विलंबाची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे (०९-०९-२०१६) : (१) होय.

(२) अंशतः खरे आहे.

गत ३ वर्षांपासून बालगृहांचे अनुदान प्रलंबित आहे.

तथापि, बालगृहातील सेवकांना शासनमार्फत पगार देणे बाबतची कोणतीही तरतूद नाही.

(३) होय.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) विभागाने रु. १५५.५८ कोटीची पुरवणी मागणी नियोजन व वित्त विभागास सादर केलेली आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

उधेवाडी (ता.मावळ, जि.पुणे) वळवंडे, वनाटी, राजमाची, फनसराई ही

चार गावे मुलभूत सुविधापासून वंचित असल्याबाबत

(२१) ४१६८० (३०-०४-२०१६). श्री.संजय (बाळा) भेगडे (मावळ) : सन्माननीय महिला व बाल कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मावळ (जि.पुणे) तालुक्यातील उधेवाडी गावातील वळवंडे, वनाटी, राजमाची, फनसराई या चारही लोकवस्त्या एकमेकांपासून दूर असल्याने या गावाला कोणत्याही शासकीय योजनाचा फायदा घेता आला नाही, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, या वस्तीना रस्ते, वीज, रोजगार इतर सुविधांपासून अजूनही वंचित आहेत,
- (३) असल्यास, उधेवाडी अंतर्गत असणारे फनसराई, वस्तीवर ७ घरे असून ३० लोक वास्तव्य करीत असून या वस्तीवर वास्तव्य करणाऱ्या मुलांसाठी अंगणवाडी नसल्याने शिक्षणापासून ही मुले वंचित राहतात, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, भविष्यात या वस्तीवरील मुले शिक्षण घेऊन उत्तम दर्जाचे जीवन जगण्याच्या दृष्टीने व या परिसरातील अशिक्षित बेरोजगारांच्या हाताला रोजगार मिळण्याच्या दृष्टीने शासन स्तरावर कोणत्या उपाययोजना करण्यात आल्या आहेत,
- (५) नसल्यास, विलंबनाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे (२६-०९-२०१६) : (१), (२) व (३) गावाशी संबंधित शासनाच्या विविध योजना ग्रामविकास व जलसंधारण विभागामार्फत राबविण्यात येतात. महिला व बाल विकास विभागामार्फत एकात्मिक बाल विकास सेवा योजनेअंतर्गत अंगणवाडी केंद्रामार्फत ३ ते ६ वर्षे वयोगटातील मुलांना पोषण आहार व अनौपचारिक शिक्षण दिले जाते.

फनसराई ते उधेवाडी (वनाटी) हे अंतर ०.५ कि.मी. आहे. फनसराईमधील ४ बालके उधेवाडी (वनाटी) या नियमित अंगणवाडी केंद्रामध्ये जात आहेत आणि त्यांना अंगणवाडी केंद्रामार्फत लाभार्थ्यांना देण्यात येणाऱ्या सर्व सेवा (वनाटी) अंगणवाडीमार्फत दिल्या जातात.

- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

बुलडाणा जिल्ह्यात महिला व बालविकास विभागाकडून चालविला जाणाऱ्या सर्वच अंगणवाड्या अत्याधुनिक करण्याबाबत

(२२) ४२२४४ (३०-०४-२०१६). श्री.राहुल बोंद्रे (चिखली) : सन्माननीय महिला व बाल कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) बुलडाणा जिल्ह्यात महिला व बालविकास विभागाकडून चालविला जाणाऱ्या सर्वच अंगणवाड्या अत्याधुनिक करण्याची तयारी सुरु असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१५ दरम्यान निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, येथील अनेक अंगणवाड्यांना स्वतःची इमारत नाही तसेच वीजपुरवठाही नाही, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, अंगणवाड्याची संगणकीय प्रक्रिया पूर्ण करण्याबाबत या अंगणवाड्यांना स्वतःची इमारत वीजपुरवठा उपलब्ध करून देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,
- (४) अद्याप, कार्यवाही केली नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे (२६-०९-२०१६) : (१) होय.

(२), (३) व (४) एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना जिल्हा परिषद बुलडाणा अंतर्गत एकूण २५७७ अंगणवाडी केंद्र व १४१ मिनी अंगणवाडी केंद्र कार्यरत असून, त्यापैकी १००० अंगणवाडी

केंद्रांना स्वतःची इमारती आहे. तसेच सन २०१५-१६ मध्ये १६६ अंगणवाडी केंद्रांचे इमारत बांधकामास मान्यता देऊन सदर कामास सुरुवात झालेली आहे तसेच सन २०१६-१७ मध्ये अल्पसंख्यांक विभागांतर्गत ११६ अंगणवाडी केंद्रांचे इमारत बांधकामास व मानव विकास मिशन अंतर्गत ७७ अंगणवाडी इमारत बांधकामे व जिल्हा वार्षिक योजनेअंतर्गत १६६ अंगणवाडी इमारत बांधकामे प्रस्तावित आहेत.

वाडा (जि.पालघर) येथील आदिवासी भागातल्या ग्रामीण रुग्णालयात तसेच प्राथमिक आरोग्य केंद्रात प्रत्येकी ४ वैद्यकीय अधिका-यांची रिक्त पदे तात्काळ भरण्याबाबत

(२३) ४२३१९ (१०-०५-२०१६). अॅड.के.सी.पाडवी (अक्कलकुवा), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वाडा (जि.पालघर) येथील आदिवासी भागातल्या ग्रामीण रुग्णालयात तसेच प्राथमिक आरोग्य केंद्रात प्रत्येकी ४ वैद्यकीय अधिका-यांची रिक्त पदे तात्काळ भरण्याबाबत व मुलभूत सोयी-सुविधाबाबत सामाजिक संघटना यांनी मा.मंत्री (सार्वजनिक आरोग्य) मा.मंत्री (आदिवासी विकास) तसेच जिल्हाधिकारी (पालघर) मा.महासंचालक (आरोग्य संचालक) यांच्याकडे माहे जानेवारी, २०१६ वा त्यासुमारास केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर आदिवासींना आरोग्याच्या सर्व मुलभूत सोयी-सुविधा मिळण्याबाबत व शासकीय अधिका-यांची रिक्त पदे तातडीने भरण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत (१६-०९-२०१६) : (१) होय.

(२) ता.वाडा, जि.पालघर मध्ये वाडा येथे ग्रामीण रुग्णालय आणि कुडुस, परळी, खानिवली व गोन्हा अशी ५ प्राथमिक आरोग्य केंद्रे कार्यान्वित आहेत. ग्रामीण रुग्णालय, वाडा येथे मंजूर असलेल्या ३ पदांपैकी २ पदांवर स्थायी व एका पदावर अस्थायी वैद्यकीय अधिकाऱ्यांची नेमणूक केलेली आहे. तर प्राथमिक आरोग्य केंद्रामध्ये वैद्यकीय अधिकाऱ्यांची ८ पदे मंजूर असून त्याठिकाणी ५ वैद्यकीय अधिकाऱ्यांच्या नेमणूका केलेल्या आहेत. ३ पदे रिक्त आहेत.

सदर आरोग्य संस्थांमध्ये औषधे व आवश्यक यंत्रसामुग्री पुरेशा प्रमाणात उपलब्ध असून कार्यरत अधिकारी / कर्मचारी वर्गामार्फत तेथील आदिवासी जनतेला आरोग्य सेवा पुरविण्यात येत आहे.

सार्वजनिक आरोग्य विभागांतर्गत आरोग्य संस्थांमधील वैद्यकीय अधिकारी गट-अ संवर्गाची रिक्त पदे स्वतंत्र निवड मंडळमार्फत नामनिर्देशनाने मुलाखतीद्वारे भरण्याची प्रक्रिया शासन स्तरावर चालू आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील सुधारगृहात असलेल्या बालगुन्हेगारांना शिक्षण व व्यावसायिक प्रशिक्षणाच्या
माध्यमातून सामाजिक प्रवाहात आणण्याबाबत

(२४) ४२४८६ (०२-०५-२०१६). श्री.नसीम खान (चांदिवली), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), प्रा.वर्षा गायकवाड (धारावी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.सिध्दराम म्हेत्रे (अक्कलकोट), श्री.डी.एस.अहिरे (साक्री), श्री.भारत भालके (पंढरपूर), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.संग्राम थोपटे (भोर) : सन्माननीय महिला व बाल कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील सुधारगृहात असलेल्या बालगुन्हेगारांना शिक्षण व व्यावसायिक प्रशिक्षणाच्या माध्यमातून सामाजिक प्रवाहात आणण्याचे ठोस प्रयत्न करावेत असे मुंबई उच्च न्यायालयाने राज्यशासनास सूचना केली असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मुंबई उच्च न्यायालयाच्या या सूचनेनुसार शासनाने यासंदर्भात कोणता निर्णय घेतला आहे,

(३) अद्याप, निर्णय घेतला नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे (०९-०९-२०१६) : (१) होय.

राज्यातील सुधारगृहात असलेल्या बाल गुन्हेगारांना शिक्षण व व्यावसायिक प्रशिक्षणाच्या माध्यमातून सामाजिक प्रवाहात आणण्याचे प्रयत्न करावेत असे माहे सप्टेंबर, २०१५ मध्ये PIL (L) ८१/२०१५ कलम जगदीश सिंग विरुद्ध दि चिल्ड्रेन्स एड सोसायटी, माहिम मुंबई या प्रकरणांमध्ये मुंबई मा.उच्च न्यायालयाने राज्य शासनास सूचना केली होती.

(२) सद्यःस्थितीत शासन निर्णय क्र.जेजेए-२००६/प्र.क्र.४२१/का-३ दि.०४.०८.२००७ अन्वये राज्यातील सर्व निरीक्षण गृहे, विशेषगृहे, अनुरक्षणगृहे, शासकीय बालगृहे, शासकीय संरक्षणगृहांमध्ये औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेमार्फत आयटीआय व्यवसाय प्रशिक्षण योजना सुरु करण्यास शासनाने मान्यता दिलेली आहे.

याशिवाय १८ वर्ष पूर्ण झालेल्या प्रवेशितांच्या पुनर्वसनाच्यादृष्टीने पीपीपी मार्फत कर्मवीर भाऊराव पाटील स्वावलंबन पुनर्वसन योजनादेखील राज्य शासनाकडून चालविली जाते.

तसेच, मा. न्यायालयाच्या सूचनेची छाननी करून उचित निर्णय घेण्यात येईल.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील विविध संघर्षग्रस्त मुले व बालसुधारगृहातील बालके पळून जाण्याच्या
घटना वाढत असल्याने बालसुधारगृहांच्या सुरक्षेबाबत

(२५) ४२४९८ (३०-०४-२०१६). प्रा.वर्षा गायकवाड (धारावी), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.नसीम खान (चांदिवली), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी) : सन्माननीय महिला व बाल कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील विविध संघर्षग्रस्त मुले व बालसुधारगृहातील बालके पळून जाण्याच्या घटना वाढत असल्याने बालसुधारगृहांच्या सुरक्षेबाबत शासनासमोर गंभीर प्रश्न निर्माण झाला असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी बालसुधारगृहांच्या सुरक्षेबाबत शासनाने कोणती ठोस कार्यवाही वा उपयोजना केली आहे,
- (३) अद्याप कोणतीच कार्यवाही केली नसल्यास त्याची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे (१९-०९-२०१६) : (१) हे खरे नाही.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

दिंडोरी तालुक्यातील एकात्मिक बालविकास योजनेअंतर्गत कार्यरत असलेल्या अंगणवाडी सेविका, मिनी अंगणवाडी सेविका मदतनीस यांना शासनाकडून गेल्या चार महिन्यांपासून मानधन मिळाले नसल्याबाबत

(२६) ४३३२९ (३०-०४-२०१६). श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.मधुकरराव चव्हाण (तुळजापूर), श्री.सिध्दराम म्हेत्रे (अक्कलकोट), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), प्रा.वर्षा गायकवाड (धारावी) : सन्माननीय महिला व बाल कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) दिंडोरी तालुक्यातील एकात्मिक बालविकास योजनेअंतर्गत कार्यरत असलेल्या अंगणवाडी सेविका, मिनी अंगणवाडी सेविका मदतनीस यांना शासनाकडून गेल्या चार महिन्यांपासून मानधन मिळाले नसल्याने या सेविकांमध्ये तीव्र नाराजी व्यक्त केली जात असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या अंगणवाडी कर्मचाऱ्यांना थकलेल्या मानधनासह वाढीव मानधनाची रक्कम त्वरीत देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,
- (३) अद्याप, कार्यवाही केली नसल्यास होणाऱ्या विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे (२६-०९-२०१६) : (१) हे खरे नाही.

नाशिक जिल्ह्यातील दिंडोरी तालुक्याअंतर्गत एकात्मिक बाल विकास योजनेचे दोन प्रकल्प (१) दिंडोरी (२) दिंडोरी (उमराळे)-२ प्रकल्पाअंतर्गत कार्यरत अंगणवाडी सेविका, मिनी अंगणवाडी सेविका, मदतनीस यांना माहे नोव्हेंबर, २०१५ पर्यंतचे मानधन अदा करण्यात आले. तसेच माहे डिसेंबर, २०१५ व जानेवारी, २०१६ चे नियमित व वाढीव मानधन तसेच माहे फेब्रुवारी २०१६ चे वाढीव मानधन दिनांक ३१/०३/२०१६ रोजी अदा करण्यात आलेले आहे. तसेच माहे फेब्रुवारी व मार्च, २०१६ ते नियमित मानधन व मार्च व एप्रिल, २०१६ चे वाढीव मानधन दिनांक ३०/५/२०१६ रोजी अदा करण्यात आले आहे.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

नाशिक जिल्ह्यातील ६४९ अंगणवाड्यांना इमारती नसल्याबाबत

(२७) ४३६९६ (३०-०४-२०१६). श्रीमती दिपिका चव्हाण (बागलाण), श्री.पंकज भुजबळ (नांदगाव) : सन्माननीय महिला व बाल कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) नाशिक जिल्ह्यातील ६४९ अंगणवाड्यांना इमारती नसल्यामुळे या अंगणवाड्यांमध्ये शिकणाऱ्या विद्यार्थ्यांना उघड्यावर बसून शिक्षण घ्यावे लागत आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, अंगणवाड्यांच्या इमारतींच्या बांधकामांना निधी उपलब्ध करून देण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केलेली आहे वा करीत आहे,
- (३) असल्यास याबाबत शासनाने चौकशी केलेली आहे काय चौकशीत काय आढळून आलेले आहे,
- (४) अद्याप कार्यवाही केलेली नसल्यास विलंबनाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे (२६-०९-२०१६) : (१) हे खरे नाही. नाशिक जिल्ह्यात ६४९ अंगणवाडी केंद्रांना स्वतंत्र इमारती नाहीत. परंतु सदरचे अंगणवाडी केंद्र ग्रामपंचायत, प्राथमिक शाळा, समाज मंदिर तसेच खाजगी इमारतीत भरत असल्याने अंगणवाडी केंद्रांमध्ये शिकणाऱ्या विद्यार्थ्यांना उघड्यावर बसून शिक्षण घ्यावे लागत नाही.

(२) नाशिक जिल्हा परिषदेने सन २०१५-१६ या आर्थिक वर्षात जिल्हा वार्षिक योजनेअंतर्गत बिगर आदिवासी योजनेसाठी रु. १०००.०० लक्ष तसेच आदिवासी उपाययोजनासाठी रु. १३६५.६३ लक्षाची तरतूद केलेली आहे. सदर मंजूर तरतूदीतून ३६४ अंगणवाडी इमारत बांधकामांना प्रशासकीय मान्यता दिलेली आहे.

तसेच बिगर आदिवासी योजनेमध्ये मार्च, २०१६ अखेरीस तरतूद रु. २००.०० लक्षाची जादा तरतूद मंजूर करून निधी उपलब्ध करून घेतलेला असून सदर जादा तरतूदीतून ७८ नविन अंगणवाडी इमारत बांधकामांना मान्यताही दिलेली आहे.

याशिवाय मार्च, २०१६ अखेरीस एकात्मिक बाल विकास सेवा योजनेचे बळकटीकरण व पुनर्रचनाखाली ३२५ अंगणवाडी केंद्र इमारती बांधकामासाठी १०९६.८७ लक्ष निधी उपलब्ध करून दिलेला आहे.

(३) एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना जिल्हा परिषद अंतर्गत अंगणवाडी केंद्रांना स्वतंत्र इमारतीच्या कामांना विशेष बाब म्हणून सन २०१५-१६ मध्ये अतिरिक्त अंगणवाडी इमारत बांधकामासाठी रु.१२००.०० लक्ष निधी उपलब्धतेबाबत जिल्हा नियोजन समितीकडे मागणी केलेल्या जिल्ह्यातील एकत्रित २०० अंगणवाडी इमारतीचा प्रस्तावही सादर केलेला होता.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

अहमदनगर जिल्ह्यातील नऊशे अंगणवाड्यांना स्वतःच्या इमारती नसल्याबाबत

(२८) ४३७९० (३०-०४-२०१६). श्री.वैभव पिचड (अकोले) : सन्माननीय महिला व बाल कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) अहमदनगर जिल्ह्यात सुमारे नऊशे अंगणवाड्यांना स्वतःच्या इमारती नसल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनमार्फत चौकशी केली आहे काय,
- (३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार सदर अंगणवाड्यांना स्वतःच्या मालकीच्या इमारती बांधून देणेबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यांत येत आहे,
- (४) अद्याप कोणातीच कार्यवाही केली नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे (२६-०९-२०१६) : (१) अंशतः खरे आहे.

अहमदनगर जिल्ह्यात ४८०१ अंगणवाडी केंद्रांपैकी ३६८१ अंगणवाडी केंद्रांना स्वतःच्या इमारती आहेत. सन २०१५-१६ या वर्षात २७५ अंगणवाडी केंद्र इमारत बांधकामांना मंजूरी देण्यात आले आहे. उर्वरित ८४५ अंगणवाडी केंद्रांना स्वतःच्या इमारती नाहीत. सदर ८४५ अंगणवाडी केंद्र जिल्हा परिषद शाळा खोल्या, समाजमंदिर, ग्रामपंचायत खोली, खाजगी व भाडोत्री इमारतीमध्ये भरविण्यात येतात.

(२) होय.

(३) ज्या अंगणवाड्यांना स्वतःच्या मालकीच्या इमारती नाहीत त्या अंगणवाड्या जिल्हा परिषद शाळा खोल्या, समाजमंदिर, ग्रामपंचायत खोली, खाजगी व भाडोत्री जागेत भरविण्यात येत आहेत. ज्या ठिकाणी कमीत कमी २ गुंठे जागा उपलब्ध होईल त्या ठिकाणची यादी तयार करून जिल्हा वार्षिक योजनांतर्गत नियोजन विभागाकडे निधीची मागणी करण्यात येते. निधीच्या उपलब्धतेनुसार अंगणवाडी केंद्र इमारत बांधकामे हाती घेण्यात येतात.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मानखुर्द चिल्ड्रेन्स होमच्या कर्मचाऱ्यांना गेल्या दोन महिन्यांपासून वेतन देण्यात आले नसल्याबाबत

(२९) ४४०९४ (३०-०४-२०१६). श्री.संजय पोतनीस (कलिना), श्री.सुनिल शिंदे (वरळी) : सन्माननीय महिला व बाल कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मानखुर्द चिल्ड्रेन्स होमच्या कर्मचाऱ्यांना गेल्या दोन महिन्यांपासून वेतन देण्यात आले नसल्याचे नुकतेच माहे, जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, वेळेवर पगार न झाल्यामुळे कर्मचारी आर्थिक संकटात सापडले असून त्यांच्यात नैराश्य निर्माण झाले आहे, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास कर्मचाऱ्यांचे वेतन देण्यास विलंब लागण्याची कारणे काय आहेत,

- (४) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले,
(५) तदनुसार कर्मचाऱ्यांना तात्काळ वेतन देण्याबाबत शासन स्तरावर काय कार्यवाही करण्यात आली आहे वा येत आहे,
(६) नसल्यास, त्याची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे (१९-०९-२०१६) : (१) नाही.

- (२) प्रश्न उद्भवत नाही.
(३) प्रश्न उद्भवत नाही.
(४) प्रश्न उद्भवत नाही.
(५) प्रश्न उद्भवत नाही.
(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

खाजगी बालसुधारगृहांना अन्नधान्य पुरवठा बंद केल्याबाबत

(३०) ४४५१५ (३०-०४-२०१६). श्री.संजय केळकर (ठाणे), श्री.किसन कथारे (मुरबाड), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), अॅड.पराग अळवणी (विलेपार्ले), श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.नरेंद्र पवार (कल्याण पश्चिम) : सन्माननीय महिला व बाल कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील अनाथ निराधार बालकांना बालगृहांच्या माध्यमातून पुरवठा विभागाकडून नारीनिकेतन योजनेअंतर्गत बीपीएल दराने करण्यात येणारा धान्य पुरवठा बंद करण्यात आल्याची बाब माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,
(२) असल्यास, राज्यातील अनाथ निराधार बालकांचे संगोपन करणाऱ्या बालगृहांचे धान्य पुरवठा बंद करण्याची कारणे कोणती,
(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येणार आहे,
(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे (१९-०९-२०१६) : (१) हे खरे नाही.

- (२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील जिल्हा रुग्णालयासह ग्रामीण रुग्णालयातील डॉक्टरांची अनेक पदे रिक्त असल्याबाबत

(३१) ४४५८८ (१४-०८-२०१६). श्री.वैभव नाईक (कुडाळ) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील जिल्हा रुग्णालयासह ग्रामीण रुग्णालयातील डॉक्टरांची अनेक पदे रिक्त आहेत तसेच अतिमहत्वाच्या अनेक यंत्रणा बंद आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) तसेच मंजूर असलेल्या ८१६ पदांपैकी रिक्त असलेली ३१२ पदे किती कालावधीत भरण्यात येणार आहेत वा त्यानुषंगाने कार्यवाहीची सद्यःस्थिती काय आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत (१६-०९-२०१६) : (१) अंशतः खरे आहे.

सिंधुदुर्ग जिल्ह्यात १ जिल्हा रुग्णालय, ३ उप जिल्हा रुग्णालये व ७ ग्रामीण रुग्णालये आहेत.

सदर आरोग्य संस्थांमध्ये वर्ग-१ची २९ पदे मंजूर असून त्यापैकी ९ पदे भरलेली आहेत. तसेच वैद्यकीय अधिकारी गट-अ संवर्गाची एकूण ८५ पदे मंजूर असून त्यापैकी ५५ पदे भरलेली आहेत.

या रुग्णालयांमधील रुग्णवाहिका, क्ष-किरण यंत्र, डायलेसिस यंत्र, व्हेटीलेटर्स, कार्डियाक मॉनिटर, फोटोथेरेपी युनिट, रेडीयेंट वॉर्मर यंत्रणा चालू आहेत.

(२) सिंधुदुर्ग जिल्ह्यामधील जिल्हा रुग्णालय, उप जिल्हा रुग्णालय व ग्रामीण रुग्णालयांमध्ये वर्ग-१ ते वर्ग-४ संवर्गाची एकूण ८१४ पदे मंजूर असून त्यापैकी ५२० पदे भरलेली आहेत व २९४ पदे रिक्त आहेत.

रिक्त पदांपैकी वर्ग-१ ची पदे पदोन्नतीने व नामनिर्देशनाने भरण्याबाबत शासन स्तरावर कार्यवाही चालू आहे.

वर्ग-२ (गट-अ) ची वैद्यकीय अधिकाऱ्यांची पदे नियमित स्वरूपात नामनिर्देशनाने आणि मुलाखतीद्वारे भरण्याबाबत कार्यवाही करण्यात येत आहे. सिंधुदुर्ग जिल्ह्यामध्ये विशेष बाब म्हणून सदर पदे अस्थायी स्वरूपात भरण्यास मान्यता देण्यात आली आहे.

वर्ग-३ व वर्ग-४ ची पदे भरण्याबाबत उप संचालक स्तरावरून कार्यवाही नियमितपणे करण्यात येत आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

कर्जत (जि.रायगड) तालुक्यातील अंगणवाड्यांना कायमस्वरूपी प्रकल्प अधिकारी नसल्याबाबत

(३२) ४४६४९ (३०-०४-२०१६). श्री.सुरेश लाड (कर्जत), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड) : सन्माननीय महिला व बाल कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) रायगड जिल्ह्यातील कर्जत तालुक्यात १७३ पेक्षा अधिक अंगणवाड्या असून कायमस्वरूपी प्रकल्प अधिकारी नाहीत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर तालुक्यात एकदाही तपासणी झाली नसून अंगणवाडीतील १७ हजार बालकांना योग्य प्रकारे शिक्षण मिळत नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

- (४) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार अंगणवाड्यांना प्रकल्प अधिकारी नेमणेबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) अद्याप कोणतीच कार्यवाही केली नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे (२२-०९-२०१६) : (१) होय.

(२) नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) ग्रामविकास विभागाच्या दि. २८/५/२०१३ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये बाल विकास प्रकल्प अधिकारी वर्ग-२ ची ४४९ पदे या विभागाकडे वर्ग करण्यात आली आहेत. त्यापैकी केवळ ९४ अधिकाऱ्यांच्या सेवा या विभागाकडे वर्ग केली असल्याने बाल विकास प्रकल्प अधिकारी वर्ग-२ रिक्त पदांची संख्या अधिक आहे. महिला बाल विकास आयुक्तालयांतर्गत वर्ग-२ ची १४७ पदे भरण्याबाबतचे मागणीपत्र शासनाकडून महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाला सादर करण्यात आले आहे. महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाकडून सदर पदांसाठी लेखी परिक्षा घेण्यात आली असून अद्याप अधिकारी उपलब्ध करून देण्यात आलेले नाहीत लोकसेवा आयोगाकडून अधिकाऱ्यांची शिफारस प्राप्त झाल्यावर बाल विकास प्रकल्प अधिकारी पदांची रिक्त पदे भरण्याची कार्यवाही करण्यात येईल.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

हातकणंगले (जि.कोल्हापूर) तालुक्यातील आळते, लक्ष्मीवाडी, व बिदरेवाडी या तीन गावाला पाणी पुरवठा करण्यासाठी लक्ष्मी तलावातील गाळ काढून पुनर्भरण करण्याबाबत

(३३) ४४७१६ (२१-०४-२०१६). डॉ.सुजित मिणचेकर (हातकणंगले), श्री.राजेश क्षीरसागर (कोल्हापूर उत्तर) : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) हातकणंगले (जि.कोल्हापूर) तालुक्यातील आळते, लक्ष्मीवाडी, व बिदरेवाडी या तीन गावाला पाणी पुरवठा करण्यासाठी लक्ष्मी तलावातील गाळ काढून पुनर्भरण करण्याची मागणी तेथील ग्रामस्थांनी संबंधित अधिकाऱ्यांकडे केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सध्याची दुष्काळी परिस्थिती पाहता या तलावाचे पुनर्भरण करण्यासंदर्भात शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. राम शिंदे (२०-०९-२०१६) : (१) अंशतः खरे आहे.

ग्राम पंचायत बिरदेवाडी, ता. हातकणंगले यांनी सदर लक्ष्मी तलावातील गाळ काढणेसाठी परवानगी मिळणेकामी दिनांक २३/२/२०१६ रोजी तहसिलदार, हातकणंगले व दिनांक ९/३/२०१६ रोजी उपअभियंता, जिल्हा परिषद गामीण पाणी पुरवठा उपविभाग क्र. ६ हातकणंगले यांचेकडे मागणी केलेली आहे. सदरचे पत्रात पुनर्भरण करणेची मागणी केलेली नाही.

(२) लोक सहभागातून या तलावातील १०१८८ घन मीटर इतका गाळ मे, २०१६ मध्ये काढणेत आला आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील मुलींचा कमी जन्मदर असलेल्या १० जिल्हयांसाठी बेटी बचाओ उपक्रमाबाबत

(३४) ४४९२१ (३०-०४-२०१६). श्री.बाळासाहेब थोरात (संगमनेर), श्री.गणपत गायकवाड (कल्याण पूर्व), श्री.बाबुराव पाचर्णे (शिरूर), श्री.संजय पुराम (आमगाव), डॉ.सतीश (अण्णासाहेब) पाटील (एरंडोल) : सन्माननीय महिला व बाल कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील मुलींचा कमी जन्मदर असलेल्या १० जिल्हयांसाठी बेटी बचाओ उपक्रम राबविण्याचे घोषित करण्यात आले मात्र सरकारने पुरेशा निधीची तजावीज न केल्याने या योजनेची अंमलबजावणी योग्य रितीने होऊन शकल्याचे माहे डिसेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शासनाने याबाबत कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येणार आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे (२६-०९-२०१६) : (१) हे अंशतः खरे आहे.

बेटी बचाओ-बेटी पढाओ योजनेसाठी महाराष्ट्रातील कोल्हापूर, सांगली, अहमदनगर, जळगांव, बीड, औरंगाबाद, उस्मानाबाद, जालना, बुलढाणा आणि वाशिम या १० जिल्हयांना मिळून रु. ४,०१,५१,०००/- एवढा निधी उपलब्ध करून देण्यात आलेला आहे. तथापि प्रत्येक जिल्हयांने निधीची उपलब्धता होईपर्यंत स्वतःचे खात्याच्या निधीतून (Own Fund) खर्च करून योजनेची प्रभावी अंमलबजावणी केलेली आहे.

(२) योजनेच्या १० जिल्हयांकडून सन २०१५-१६ या वर्षासाठीचा कृती आराखडा प्राप्त करून घेऊन निधी उपलब्धतेसाठी केंद्र शासनास सादर करण्यात आला आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

नांदेड जिल्हा परिषदेवर राज्य अंगणवाडी कर्मचाऱ्यांच्या मागण्याबाबत काढलेला मोर्चा

(३५) ४५१०८ (३०-०४-२०१६). श्री.प्रतापराव पाटील चिखलीकर (लोहा) : सन्माननीय महिला व बाल कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अंगणवाडी कर्मचाऱ्यांना थकीत मानधन त्वरीत द्यावे, सेवानिवृत्त झालेल्या, राजीनामा दिलेल्या तसेच मृत्यू पावलेल्या कर्मचाऱ्यांना सेवा समाप्तीचे एक रकमी लाभ त्वरीत द्याव्यात या मागण्याकरिता नांदेड जिल्हापरिषदेवर राज्य अंगणवाडी कर्मचारी संघाच्या वतीने दिनांक ४ जानेवारी, २०१६ रोजीच्या सुमारास मोर्चा काढला, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, उक्त मोर्च्याच्यावेळी देण्यात आलेल्या निवेदना दरम्यान आणखी कोणत्या मागण्या करण्यात आल्या आहेत,
- (३) असल्यास, या मागण्यासंदर्भात शासनाने कोणता निर्णय घेतला आहे, त्यांचे स्वरूप काय आहे,
- (४) अद्याप निर्णय घेतला नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे (२६-०९-२०१६) : (१) हे खरे नाही.

- (२) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

रत्नागिरी जिल्हयातील अंगणवाडयांना स्वतःच्या इमारती उभारण्यासाठी शासन निधी देत नसल्याबाबत

(३६) ४५२८६ (३०-०४-२०१६). श्री.राजन साळवी (राजापूर), श्री.भास्कर जाधव (गुहागर) :

सन्माननीय महिला व बाल कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) रत्नागिरी जिल्हयातील अंगणवाडयांना स्वतःच्या इमारती उभारण्यासाठी शासन निधी देत नाही तर दुसरीकडे जिल्हा परिषदेचे उत्पन्न कमी असल्याने भाड्याच्या इमारतींना अवघे दोनशे रुपये प्रतिमहिना भाडे दिले जाते त्यामुळे भाड्याच्या इमारतीत सुरु असलेल्या अंगणवाडया अडचणीत आल्याचे नुकतेच माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, जिल्हयात पावणेतीन हजारांहून अधिक अंगणवाडया असून गावातील मुलांसाठी ग्रामस्थ गावची किंवा वाडीतर्फे वर्ग भरविण्यासाठी खोलीची व्यवस्था करून देण्यात येते, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, शासनाच्या तुटपुज्या निधीमुळे स्वतःच्या इमारती बांधली जात नाही त्यामुळे हजारो मुले अंगणवाडयाच्या लाभापासून वंचित राहतात हे खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, याबाबत शासनाने फेरविचार करून निधीमध्ये वाढ करण्याबाबत निर्णय घेण्यात येणार आहे काय, नसल्यास, त्याची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे (२६-०९-२०१६) : (१) अंगणवाडी इमारत बांधकामाकरीता प्रति अंगणवाडी रु. ६.०० लक्ष निधी मंजूर आहे. त्यानुसार प्रकल्प / ग्रामपंचायत कडून अंगणवाडी इमारत बांधकामासाठी मोकळी जागा उपलब्ध असल्यास त्या ठिकाणी अंगणवाडी केंद्र बांधकाम करण्यासाठी प्रस्ताव प्राप्त करून घेऊन प्राप्त प्रस्तावांना मंजूरी देऊन निधी वितरीत करण्यात येतो. केंद्र शासनाच्या निकषाप्रमाणे भाडची रक्कम अदा करण्यात येते.

(२) जिल्हयात प्राथमिक शाळेत ५७४, समाजमंदिर व इतर ठिकाणी ३२९ अंगणवाडयांची खोलीची व्यवस्था तूर्तास आहे. परंतु प्राधान्याने खाजगी घरात बसणाऱ्या ५९५ अंगणवाडयांची

बसण्याची व्यवस्था ही ग्रामपंचायतीच्या अथवा वाडीच्या सहकार्याने स्थानिक पातळीवर खोलीची व्यवस्था केलीजाते.

(३) हे खरे नाही.

प्रतिवर्षी ग्रामपंचायतीने जागा उपलब्ध करून दिल्यानंतर सुमारे १०० अंगणवाड्याचे बांधकाम करण्याचे नियोजन करण्यात येते व त्यानुसार प्रस्ताव प्राप्त करून घेऊन कालबद्धपणे बांधकामे करण्यात येत आहेत.

ज्या ठिकाणी अंगणवाडी इमारती नाहीत त्याठिकाणी घर, समाजमंदिर इ. ठिकाणी अंगणवाडी भरविण्याची व्यवस्था करण्यात येते.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मौजे नंदनवाड (ता.गडहिंग्लज, जि.कोल्हापूर) या गावास निर्माण झालेल्या
पाणी टंचाईवर उपाययोजना करण्याबाबत**

(३७) ४५३८३ (३०-०४-२०१६). श्रीमती संध्यादेवी देसाई-कुपेकर (चंदगड), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.शामराव ऊर्फ बाळासाहेब पाटील (कराड उत्तर), श्री.हसन मुश्रीफ (कागल) : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे नंदनवाड (ता.गडहिंग्लज, जि.कोल्हापूर) या गावांस पाणी पुरवठा करणारा येणेचवंडी पाझर तलाव कोरडा पडल्याने सदर गावात माहे जानेवारी, २०१६ पासून पाण्याची टंचाई निर्माण झाली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पाणी टंचाईबाबत सदर गावांची पाहणी केली आहे काय,

(३) असल्यास, पाहणीचे निष्कर्ष काय आहेत व तदनुसार सदर गावाची पाणी टंचाई दूर करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. राम शिंदे (२०-०९-२०१६) : (१) होय.

(२) याबाबत उप अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा उपविभाग, क्रमांक ९ गडहिंग्लज, गटविकास अधिकारी, पंचायत समिती, गडहिंग्लज व तहसिलदार, गडहिंग्लज यांनी संयुक्त पाहणी केलेली आहे.

(३) तपासणी पथकाच्या अहवालास अनुसरून सहाय्यक जिल्हाधिकारी, गडहिंग्लज यांनी दिनांक १४/३/२०१६ रोजीचे आदेशान्वये मौजे नंदनवाडीचे क्षेत्र दिनांक १५/३/२०१६ ते दिनांक ३१/५/२०१६ या कालावधीकरिता पाणी टंचाई क्षेत्र म्हणून घोषित केले होते. गावाशेजारी दोन खाजगी विहीरींचे पाणी विनामोबदला पिण्यासाठी नियमित उपलब्ध करून दिलेले असल्याने गावाच्या पिण्याच्या पाण्याची अडचणी दूर झाली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कोल्हापूर जिल्ह्यातील प्राथमिक आरोग्य केंद्रामध्ये
वैद्यकीय अधिकाऱ्यांची रिक्त पदे भरणेबाबत**

(३८) ४५३९७ (११-०५-२०१६). श्रीमती संध्यादेवी देसाई-कुपेकर (चंदगड), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.शामराव ऊर्फ बाळासाहेब पाटील (कराड उत्तर), श्री.हसन मुश्रीफ (कागल) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) कोल्हापूर जिल्ह्यात एकूण किती प्राथमिक आरोग्य केंद्रे आहेत व किती वैद्यकीय अधिकारी याठिकाणी कार्यरत आहेत तसेच वैद्यकीय अधिकाऱ्यांची एकूण किती पदे रिक्त आहेत,
- (२) असल्यास, सदर पदे रिक्त राहण्याची कारणे काय आहेत,
- (३) असल्यास, सदर पदे भरणेबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यांत येत आहे,
- (४) अद्याप कोणतीच कार्यवाही केली नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत (१६-०९-२०१६) : (१) कोल्हापूर जिल्ह्यात एकूण ७३ प्राथमिक आरोग्य केंद्र कार्यान्वित आहेत. सदर प्राथमिक आरोग्य केंद्रामध्ये वैद्यकीय अधिकारी गट-अ संवर्गाची प्रत्येकी २ पदे याप्रमाणे १४६ पदे मंजूर असून त्यापैकी ११५ पदे भरलेली आहेत व ३१ पदे रिक्त आहेत. भरलेल्या ११५ पदांपैकी १०० पदांवर स्थायी, ७ पदांवर अस्थायी व ८ पदांवर बंधपत्रित वैद्यकीय अधिकारी कार्यरत आहेत.

- (२) वैद्यकीय अधिकाऱ्यांची प्रतिनियुक्ती / अध्ययन रजा, राजीनामा, सेवा निवृत्ती इत्यादी कारणामुळे सदर पदे रिक्त आहेत.
- (३) सार्वजनिक आरोग्य विभागांतर्गत आरोग्य संस्थांमधील वैद्यकीय अधिकारी गट-अ संवर्गाची रिक्त पदे नामनिर्देशनाने भरणेबाबतची प्रक्रिया शासन स्तरावर चालू आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

दरवर्षी १ लाख अंगणवाडी इमारती बांधण्याचा केंद्र सरकारने घेतलेल्या निर्णयाबाबत.

(३९) ४७१२४ (३०-०४-२०१६). श्री.बाळासाहेब मुरकुटे (नेवासा), अॅड.गौतम चाबुकस्वार (पिंपरी), श्री.अमित साटम (अंधेरी पश्चिम), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम) : सन्माननीय महिला व बाल कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यात दरवर्षी १ लाख अंगणवाडी इमारती उभारण्याचा केंद्र सरकारने निर्णय घेतला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त बाबीची चौकशी करण्यात आली आहे काय,
- (३) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने सदर निर्णयाची अंमलबजावणी किती कालावधीत सुरु करण्यात येणार आहे,
- (४) नसल्यास, कार्यवाहीस होत असलेल्या दिरंगाईची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे (२६-०९-२०१६) : (१) हे खरे नाही.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

तथापि, माहे मार्च, २०१६ मध्ये ३६३२ अंगणवाडी केंद्र इमारत बांधकामासाठी जिल्हा स्तरावर निधी उपलब्ध करून देण्यात आलेला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**जव्हार (जि.पालघर) तालुक्यात ९३ अंगणवाड्या इमारतीविना
भाड्याच्या खोलीत भरत असल्याबाबत**

(४०) ४८८५० (३०-०४-२०१६). श्री.पास्कल धनारे (डहाणू) : सन्माननीय महिला व बाल कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पालघर जिल्ह्यात जव्हार तालुक्यातील ९३ अंगणवाड्या इमारतीविना असून भाड्याच्या खोलीत भरविल्या जात असून मागील ४ वर्षांपासून अपूर्णावस्थेत, निकृष्ट दर्जाचे बांधकामे, मोडकळीस आलेले खिडक्या व दरवाजे असताना सदर अंगणवाड्या पूर्ण झालेली असल्याचे दाखविण्यात आलेले आहेत तसेच अधिकारी वर्गाचे याकडे दुर्लक्ष होत असल्याचे दिनांक २२ जानेवारी, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी केलेली आहे काय,

(३) असल्यास, बांधकामासंबंधी व अधिकारी वर्ग यांच्यावर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येणार आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे (२६-०९-२०१६) : (१) जव्हार तालुक्यातील ९३ अंगणवाड्यांपैकी एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना जव्हार -१ मध्ये ३७ व जव्हार - २ मध्ये ५६ अंगणवाड्यांचा समावेश आहे. सदरच्या अंगणवाड्या व जव्हार-२ मध्ये ४३ अंगणवाड्या अशा एकूण ७६ अंगणवाड्या या स्वतःचे इमारतीमध्ये भरविल्या जातात. उर्वरित ७ अंगणवाड्यांचे किरकोळ काम बाकी आहे. १० अंगणवाड्या जागे अभावी पूर्ण होऊ शकल्या नाहीत. अंगणवाडी इमारत पूर्ण झाल्यावरच त्या ठिकाणी अंगणवाडी भरविण्यात येते. सदर काम पूर्ण होण्यासाठी संबंधित अधिकाऱ्यांनी सतत प्रयत्न करून कामे पूर्ण केली आहेत.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**डहाणू (जि.पालघर) बालविकास प्रकल्पांतर्गत मिनी अंगणवाडी तसेच अंगणवाड्या समाजमंदिर,
झोपडीत किंवा झाडाखाली भरविल्या जात असल्याबाबत**

(४१) ४८८६९ (३०-०४-२०१६). श्री.पास्कल धनारे (डहाणू) : सन्माननीय महिला व बाल कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) डहाणू (जि.पालघर) बालविकास प्रकल्पांतर्गत मिनी अंगणवाडी तसेच अंगणवाड्या या धोकादायक इमारतीत, भाड्याच्या घरात, शाळेच्या ओट्यावर मोडके-तोडके समाजमंदिर, झोपडीत किंवा झाडाखाली भरविल्या जात असल्याचे दिनांक ७ डिसेंबर, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी केलेली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीनुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येणार आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे (२६-०९-२०१६) : (१) होय. हे अंशतः खरे आहे.

डहाणू प्रकल्पात २६९ अंगणवाडी केंद्र व १३९ मिनी अंगणवाडी केंद्र कार्यान्वित आहेत. १३९ मिनी अंगणवाडी केंद्राकरीता शासनाकडून स्वतंत्र इमारत मंजूर नाहीत. त्यामुळे सदर मिनी अंगणवाडी केंद्र शाळेच्या ओटीवर, समाजमंदिर व इतर ठिकाणी भरविण्यात येतात. तसेच डहाणू प्रकल्पात २६९ अंगणवाडी केंद्र असून त्यामधील २०३ अंगणवाडी केंद्रांना स्वतंत्र इमारत आहेत. २१ प्राथमिक शाळेत, २ ग्रामपंचायत इमारत, १५ समाजमंदिर, २५ भाड्याच्या घरात भरविण्यात येतात. एकूण ६६ अंगणवाडी केंद्र इतर ठिकाणी भरविण्यात येतात.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

जांभळीचामाळ (जि.पालघर) येथील अंगणवाडीचे कामे तीन वर्षांपासून रखडल्याबाबत

(४२) ४८९०८ (३०-०४-२०१६). श्री.पास्कल धनारे (डहाणू) : सन्माननीय महिला व बाल कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) जांभळीचामाळ (जि.पालघर) येथील अंगणवाडीचे ५० टक्के बांधकाम संबंधित पंचायत समिती बांधकाम विभाग व अंगणवाडीच्या ठेकेदारांच्या निष्काळजीपणामुळे गेल्या तीन वर्षांपासून रखडले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरचे काम निकृष्ट दर्जाचे झाले असून त्याची चौकशी करण्याची मागणी तेथील ग्रामस्थानी गटविकास अधिकारी (जव्हार) यांच्याकडे वारंवार तक्रारी केलेली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, शासनाने त्याची चौकशी केली आहे काय, त्यात काय निष्पन्न झाले त्यानुसार संबंधितांवर कोणती प्रशासकीय कारवाई करण्यात आली वा येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे (२६-०९-२०१६) : (१) जांभळीचामाळ अंगणवाडी केंद्र सन २०११-१२ मध्ये मंजूर करण्यात आले असून सन २०१५-१६ मध्ये पूर्ण झाले आहे. सदर अंगणवाडीचे काम पूर्ण झाले आहे व तेथे सद्यःस्थितीत अंगणवाडी भरविण्यात येत आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) हे खरे नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

नाशिक जिल्ह्यातील अंगणवाड्यांच्या इमारतीची कामे प्रलंबित असल्याबाबत

(४३) ४९४९५ (३०-०४-२०१६). श्रीमती दिपिका चव्हाण (बागलाण) : सन्माननीय महिला व बाल कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नाशिक जिल्ह्यात ५०० अंगणवाड्यांच्या उभारणीसाठी निधी मंजूर असतानाही जागेअभावी अंगणवाड्या इमारतीची कामे प्रलंबित राहिली आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनामार्फत चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार नाशिक जिल्ह्यात जागेअभावी प्रलंबित असलेल्या प्रलंबित अंगणवाड्या इमारतीची कामे पूर्ण करणेबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) अद्याप कोणतीच कार्यवाही केली नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे (२६-०९-२०१६) : (१) हे खरे नाही.

(२) नाशिक जिल्हा परिषदेने सन २०१५-१६ या आर्थिक वर्षात जिल्हा वार्षिक योजनेअंतर्गत बिगर आदिवासी योजनेसाठी रु. १०००.०० लक्ष तसेच आदिवासी उपाययोजनासाठी रु. १३६५.६३ लक्षाची तरतूद केलेली आहे. सदर मंजूर तरतूदीतून ३२३ अंगणवाडी इमारत बांधकामांना प्रशासकीय मान्यता दिलेली आहे.

तसेच बिगर आदिवासी योजनेमध्ये मार्च, २०१६ अखेरीस जादा रु.२००.०० लक्षाची तरतूद मंजूर करून निधी उपलब्ध करून घेतलेला असून सदर जादा तरतूदीतून ७८ व आदिवासी उपयोजनेअंतर्गत ४१ अशा ११९ नविन अंगणवाडी इमारत बांधकामांना मान्यताही दिलेली आहे.

याशिवाय मार्च, २०१६ अखेरीस एकात्मिक बाल विकास सेवा योजनेचे बळकटीकरण व पुनर्रचनाखाली ३२५ अंगणवाडी केंद्र इमारती बांधकामासाठी १०९६.८७ लक्ष निधी उपलब्ध करून दिलेला आहे.

(३) एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना जिल्हा परिषद अंतर्गत अंगणवाडी केंद्रांची जागेअभावी कामे प्रलंबित नसून बांधकाम विभागामार्फत ४४२ कामांची निविदा प्रक्रिया सुरु असल्याने कामे प्रलंबित आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अहमदनगर जिल्ह्यात जलयुक्त शिवार अभियानांतर्गत मृदसंधारण
उपाययोजना अनियमितता आढळून आल्याबाबत**

- (४४) ४९५६९ (२९-०४-२०१६). श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (उस्मानाबाद) : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) अहमदनगर जिल्ह्यात जलयुक्त शिवार अभियानांतर्गत मृदसंधारण उपाय योजनेद्वारे करावयाच्या ११४ कोटी रूपयांच्या कामांमध्ये मोठ्या प्रमाणावर अनियमितता आढळून आली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, जिल्ह्यातील प्रत्येक गावात या अंतर्गत देण्यात यावयाच्या कामात ई-टेंडर प्रणाली वगळून ३ लाख रूपयांच्या आत च्या अंदाजपत्रकांच्या कामांना प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या योजनेत झालेली कंपार्टमेंट बंडींग, शेततळे, माती बांधकाम आदी कामे बोगस, अर्धवट झालेली असतानाही त्यांची देयके अदा करण्यात आलेली आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, या कामांची चौकशी करण्याचे आदेश उपजिल्हाधिकारी (रोहयो), अहमदनगर यांनी दिलेले आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, चौकशीनुसार कामात आढळलेल्या अनियमितता, भ्रष्टाचाराबाबत काय कारवाई करण्यात आली वा येत आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. राम शिंदे (२०-०९-२०१६) : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे नाही.

कृषि आयुक्तालयाच्या परिपत्रकान्वये कामे करण्यात आलेली आहेत.

(३) हे खरे नाही.

(४), (५) व (६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**सातारा जिल्ह्यातील जलशिवार योजनेत नियमात व निकषात बसत नसलेल्या
गावांची निवड केल्याबाबत**

- (४५) ५१०३० (२९-०४-२०१६). श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव) : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) सातारा जिल्ह्यातील जलशिवार योजनेसाठी कोणकोणत्या गावाची निवड करण्यात आली आहे,
- (२) असल्यास, नियमात व निकषात न बसत असलेल्या गावांचीसुद्धा जलशिवार योजनेत निवड करण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, याबाबतची चौकशी करण्यात आली आहे काय असल्यास त्यात काय आढळून आले व तदनुसार पुढे कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. राम शिंदे (१७-०९-२०१६) : (१) सन २०१६-१७ मध्ये सातारा जिल्ह्यातील २१० गावांची जलयुक्त शिवार अभियानअंतर्गत निवड करण्यात आली आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

सातारा जिल्ह्यात कृषी विभागाच्या जलयुक्त शिवार योजना एकात्मिक पाणलोट विकास योजना आणि पश्चिम घाट विकास योजनेच्या माध्यमातून केलेल्या सर्व कामांची चौकशी करण्याबाबत

(४६) ५२०९५ (२९-०४-२०१६). श्री.जयकुमार गोरे (माण), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी) : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सातारा जिल्ह्यात कृषी विभागाच्या जलयुक्त शिवार योजना एकात्मिक पाणलोट विकास योजना आणि पश्चिम घाट विकास योजनेच्या माध्यमातून केलेल्या सर्व कामांची चौकशी करण्यात येणार असल्याचे माहिती जिल्हाधिकारी यांना दिली असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१५ दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी जाहीर केल्याप्रमाणे शासनाने सदर योजनांची चौकशी करून निकृष्ट कामे केल्याप्रकरणी संबंधितावर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) अद्याप, कार्यवाही केली नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. राम शिंदे (०५-०८-२०१६) : (१) नाही. मात्र त्रयस्थ संस्थेमार्फत तपासणी करण्यात येत आहे.

(२) जलयुक्त शिवार अभियान जिल्हास्तरीय समितीमार्फत १० त्रयस्थ संस्थांची निवड करणेत आली असून त्यांचेमार्फत ४८६८ कामांची तपासणी करण्यात आली आहे. उर्वरित कामांची तपासणी प्रगतीपथावर आहे. एकात्मिक पाणलोट व्यवस्थापन कार्यक्रमांतर्गत झालेल्या कामांचे अफार्म पुणे संस्थेमार्फत संनियंत्रण व मुल्यमापन करण्यात येत आहे.

पश्चिम घाट विकास योजनेअंतर्गत सध्या कोणतेही कामे केले जात नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

महाराष्ट्र राज्य जिल्हा परिषद लिपिक वर्गीय कर्मचारी यांच्या विविध मागण्यांबाबत

(४७) ५२९३५ (०६-०५-२०१६). डॉ.राहूल पाटील (परभणी) : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महाराष्ट्र राज्य जिल्हा परिषद लिपिक वर्गीय कर्मचारी यांच्या विविध मागण्या संबंधात मा. ग्रामविकास मंत्री यांचेकडे दिनांक १५ फेब्रुवारी, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास बैठक आयोजित करण्यात आली होती, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, महाराष्ट्र राज्य जिल्हा परिषद लिपिक वर्गीय कर्मचाऱ्यांच्या कोणकोणत्या मागण्या आहेत व त्या संदर्भात सदर बैठकीत कोणता निर्णय घेण्यात आला आहे व त्या अनुषंगाने पुढे कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. राम शिंदे (२२-०९-२०१६) : (१) होय.

(२) व (३) महाराष्ट्र राज्य जिल्हा परिषद लिपिक वर्गीय कर्मचाऱ्यांच्या ५ मागण्या संदर्भात मा.मंत्री (ग्राम.वि.) यांच्याकडे दिनांक १५ फेब्रुवारी, २०१६ रोजी झालेल्या बैठकीचे कार्यवृत्त दिनांक ३० मार्च, २०१६ च्या पत्रान्वये सर्व संबंधितांना पुढील उचित कार्यवाहीसाठी पाठविण्यात आले आहे.

मुंबई माटुंगा, येथील चिल्ड्रेन्स एड सोसायटीचे मुख्याधिकारी यांच्याबाबत केलेल्या तक्रारीबाबत

(४८) ५२९४९ (३०-०४-२०१६). श्री.तुकाराम काते (अणुशक्ती नगर) : सन्माननीय महिला व बाल कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई माटुंगा, येथील चिल्ड्रेन्स एड सोसायटीचे मुख्याधिकारी यांनी संस्थेचे लेखापरिक्षण केले नाही, अतिक्रमणाबाबत कार्यवाही केली नाही, कोणतेही निर्णय घेतले जात नाहीत, व्यवस्थापकीय सदस्यांशी समन्वय ठेवत नाही इ. बाबतच्या तक्रारी अणुशक्तीनगर येथील लोकप्रतिनिधींनी यांनी दिनांक २३ फेब्रुवारी, २०१६ रोजी मा.मुख्यमंत्री व बालविकास मंत्री यांच्याकडे केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर तक्रारी संदर्भात कोणती कार्यवाही करण्यात आली आहे,

(३) अद्याप निर्णय घेण्यात आला नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत व तो निर्णय केव्हा घेण्यात येणार आहे ?

श्रीमती पंकजा मुंडे (१९-०९-२०१६) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) यापूर्वी शासनाकडे दि. चिल्ड्रेन्स एड सोसायटीच्या प्रशासकीय व आर्थिक समस्यांबाबत प्राप्त संदर्भाच्या अनुषंगाने विशेष समिती गठीत करण्याबाबतची कार्यवाही चालू आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात गेल्या साडेतीन वर्षात अविवाहित व कुमारांच्या १२०० गर्भपात झाल्याबाबत

(४९) ५३०२० (११-०५-२०१६). श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर येथे असुरक्षित तसेच अनैतिक शारीरिक संबधामूळे अवैध गर्भपाताची संख्या दिवसेंदिवस वाढत जात असणे, अल्पवयीन व अविवाहित महिलांकडून हे प्रकार होत असल्यामूळे स्त्रीरोगतज्ञांनी याविषयी भीती व्यक्त केली असून गत साडेतीन वर्षात ११९७ अविवाहित महिला, कुमारांंनी गर्भपात करवून घेतला असल्याची माहिती नागपूर मनपाच्या आरोग्य विभागाकडून देण्यात येणे, यामध्ये सन २०१२-१३ मध्ये ३२४, सन २०१३-१४ मध्ये ४७२, सन २०१४-१५ मध्ये १८९ आणि दिनांक ३१ जानेवारी २०१६ मध्ये २१२ अशाप्रकारे गर्भपात करण्यासाठी परवानगी मागून गर्भपात करण्यात आल्याची नोंदणी करण्यात आलेली असल्याची माहिती दिनांक दिनांक ३ मार्च २०१६ रोजी मनपाकडून देण्यात येणे, मनपा आरोग्य विभागाच्या नोंदणीनुसार यापैकी सहा मातांचा मृत्यू झालेला असून यामध्ये एका अल्पवयीन मुलीचा समावेश असणे, कागदोपत्री हा प्रकार कमी असला तरी अवैद्य मार्गाने गर्भपात करणाऱ्यांची संख्या मोठ्या प्रमाणात असल्याची माहिती दिनांक ३ मार्च, २०१६ रोजी निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय वा करण्यात येत आहे,

(३) असल्यास, चौकशीनुसार शासनाने कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येणार आहे,

(४) अद्यापही कोणतीच कार्यवाही करण्यात आली नसल्यास विलंबाची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत (०१-०९-२०१६) : (१) नागपूर महानगरपालिका आरोग्य विभागातील मान्यता प्राप्त गर्भपात केंद्रातून ११९७ इतके गर्भपात करण्यात आलेले आहेत. तसेच नागपूर महानगरपालिका आरोग्य विभागाच्या नोंदीनुसार ६ कुमारी मातांना मृत्यू गर्भपाता दरम्यान अथवा नंतर झालेला असून त्यामध्ये १८ वर्षाखालील एका कुमारी मातेचा समावेश आहे, हे खरे आहे.

तथापी अवैध मार्गाने गर्भपात करण्यात आल्याची बाब दि. ०३ मार्च, २०१६ रोजी निदर्शनास आली, हे खरे नाही.

(२) व (३) वैद्यकीय गर्भपात कायदा १९७१ नुसार २० आठवड्यापर्यंत मान्यता प्राप्त वैद्यकीय व्यवसायिकाकडून गर्भपात करण्याची तरतूद आहे. ६ मातामृत्यूचे अन्वेषण करण्यात आले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील बालविकास प्रकल्प अधिकाऱ्यांची रिक्त पदे पदोन्नतीने भरण्याबाबत

(५०) ५३२२८ (३०-०४-२०१६). श्री.छगन भुजबळ (येवला) : सन्माननीय महिला व बाल कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) बालविकास प्रकल्प अधिकाऱ्यांची रिक्त पदे पदोन्नतीने भरण्याबाबत शासनाने दिनांक ९ डिसेंबर २०१५ रोजी राज्यातील विभागीय आयुक्तांना निर्देश दिलेले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, न्यायप्रविष्ट प्रकरणामुळे सदर पदोन्नती प्रस्ताव प्रलंबित आहेत, हेही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, यापूर्वी शासनाने न्यायप्रविष्ट प्रकरणांमध्ये न्यायालयीन निर्णयाच्या अधीन राहून पदे भरली आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, प्रश्न भाग (३) प्रमाणे न्यायालयीन निर्णयाच्या अधीन राहून राज्यातील बालविकास प्रकल्प अधिकाऱ्यांची रिक्त पदे पदोन्नतीने तात्काळ भरणेसाठी शासनमार्फत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) अद्याप कोणतीही कार्यवाही केलेली नसल्यास विलंबाची कारणे काय ?

श्रीमती पंकजा मुंडे (२२-०९-२०१६) : (१) होय.

(२) होय.

(३) होय.

(४) होय.

रिट पिटीशन क्र. १२३०९/२०१५ मध्ये मा.उच्च न्यायालय, खंडपीठ औरंगाबाद यांनी स्थगिती दिली आहे. तसेच रिट पिटीशन क्र. ९५१/२०१६ मध्ये मा.उच्च न्यायालय, खंडपीठ नगापूर यांनी न्यायालयाच्या मान्यतेशिवाय यापुढील बाल विकास प्रकल्प अधिकारी पदावर पदोन्नती देण्यात येवू नये असे आदेश दिले असल्याने सदर स्थितीत पदोन्नतीची प्रक्रिया कोणत्याही विभागीय स्तरावरून केलेली नाही. तथापि सेवा प्रवेश नियमात सुधारण करण्याची कार्यवाही सुरु असून सुधारित सेवाप्रवेश नियमानुसार सदर रिक्त पदे सेवाज्येष्ठ कर्मचाऱ्यांच्या पदोन्नतीने भरण्याची कार्यवाही करण्यात येईल.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

विधान भवन :
नागपूर.

डॉ. अनंत कळसे
प्रधान सचिव,
महाराष्ट्र विधानसभा.